

ՍԴՐԿ-ը Անխոհեմ կը Համարէ 14 Կուսակցութիւններու Պահանջագիրը

Հայաստանի խումբ մը ար-
տախորհդարանական կուսակ-
ցութիւններ հանդէս եկան յայտա-
րարութեամբ, պահանջելով յա-
տուկ մարմինի մը ստեղծումը՝
որոշումներ կայացնելու իրաւա-
սութեամբ: Այդ կուսակցութիւննե-
րը կը պահանջեն, որ այդ մարմի-
նը մէջ ներգրաւուին նախկին նա-
խագահները, նախկին Վարչա-
պետները եւ բարձրաստիճան զի-
նուողականներու:

Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակ-
եան Կուսակցութեան Դայաստա-
նի վարչութիւնը մերժեց միանալ
այդ յայտարարութեան, ներկայաց-
ուած առաջարկութիւնը նկատե-
լով հակասահմանադրական:

Այս առթիւ հրապարակուած Կուսակցութեան յայտարութեան մէջ ոսուած է.-

«Արցախի նորագոյն գոյացութեան մէջ լուսած է:-
յամարտը եկաւ կրկին ապացուցելու, որ այս օրիհասական ժամին, մեր գոյութեան ու յաջողութեան միակ երաշչիքը մեր քաջարի զինուորի կամքն ու բազկի ուժն է նարտի դաշտում եւ համայն հայութեան միասնականութիւնն ու մասնաւոր իր ռիվունուրան:

սիակամուրթիւնը թիկուսքուն:
«Առ այդ, մենք անխոհեմ եւ
անտեղի ենք համարում 14 կու-
սակցութիւնների կողմից հրապա-
րակուած Վերջին յայտարարու-
թիւն-պահանջագիրը ուղղուած
Յայստանի կառավարութեան:
Ինչպիսի մտահոգութիւններից էլ
բխած լինի նման յայտարարու-
թիւնը, մենք գտնում ենք, որ ներ-
կայացուած պահանջը հակասահ-
մանադրական է և այն պահին երբ
միասնականութիւնը պէտք է լինի
բացարձակ ու կատարեալ, մենք
պարզապէս իրաւունքը չունենք,
անգամ ամենաաննշան ներքին
տարակարծութեան ազդանշան
փոխանցելու թշնամուն եւ անվս-
տահութիւն սերնանելու սեփական
կարավանութեան նստանամք:

«Միւս կողմից, ինչպէս իւրաքանչիւր հայ իր պարտքն է համարում իր մասնակցութիւնը բերել այս գոյամարտին, ակնկալում ենք, որ նախկին բարձրաստիճան պաշտօնեաները, անխտիր եւ անվարան, իրենց փորձն ու հմտութիւնները ի սպաս կը դնեն հայրենիքի ապահովանութեան գողծին:

«Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակ-եան Կուսակցութիւնը, մի անգամ եւս կոչ է անում բոլոր քաղաքա-կան ուժերին, կազմակերպութիւն-ներին ու հրաքանչիւր հայորդու, այս չափազանց պատասխանատու պահին նեցուկ կանգնել Յայաս-տանի եւ Արցախի զոյգ իշխանութիւններին եւ Յայոց բանակին, որ-պէսզի միասնաբար դիմակայենք անողոր թշնամուն ու յաղթանակով պակենք այս գոյամարտո»:

«Արցախի Կարգավիճակի Հարցը Կարող Է Լուծուել, Եթէ Յաջողութիւններ Գրանցենք Պատերազմում». Փաշինեան Թշնամին ետ Մղուած է Իշխանաձորի Եւ Խուղաֆերինի Հատուածներէն

Հակառակ՝ շաբաթավերջին
հաստատուած երկրորդ զինադա-
դարին, Ասրապէջձանական պանակը
կը շարունակէ յարձակումներ գոր-
ծել Հայկական դիրքերու ուղու-
թեամբ:

Երեքշաբթի երեկոյեան պաշտօնապէս հաղորդուեցաւ որ, թշնամին ետ մղուած է իշխանաձորի եւ Խուղափերինի ջրամբարի հատուածներէն:

«Պաշտպանութեան բանակի ստորաբաժանումները իրենց գրագիտ, հմուտ գործողութիւնների շնորհիւ ձեռնարկել են համապատասխան միջոցներ եւ հետ են մղել հակառակորդի յարձակումը։ Հակառակորդը սկսել է նահանջել։ Ինչպես արդէն տեղեկացրել եմ, վերջին ժամերի դրութեամբ Խողափերինի ջրամբարի կողմն են հիմնական գործողությունները ծաւալուել, եւ հակառակորդը սկսել է նահանջել։ Այս պահին մարտերը շարունակում են, հակառակորդը կրում է մեծ թուով կորուստներ», - յայտնեց Զայտառանի պաշտպանութեան նախարարի խօսնակ Շուլշան Ստեփանեան։

Միւս կողմէն, վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան, մի քանի առիթներով խօսեցաւ Հայաստանին ներկայացրուող պահանջներուն մասին, յաստանելով որ անոնք անընդունելի

Պայտըն կը քննադատէ Թրամփի Կրաւորական Քաղաքականութիւնը Ղարաբաղի Հարցով

Հայ զինուորները ռազմական գործողութիւններու դնդարձին

Եպն մեզի համար:

«Կարո՞ղ էինք խուսափել այս
պատերազմից. այո, եթէ յանձնէինք
տարածքները եւ համաձայնէինք
Ղարաբաղի անորոշ կարգավիճա-
կին, անորոշ ժամանակով, հետա-
գայ կարգավիճակի ճշգրտման մե-
քենականութեան բացակայութեան
պայմաններում», Դիմատեսրի իր
էջին վրայ զրելով ըստ վարչա-
պետը ու աւելցուց. «Կարո՞ղ էինք
Ղարաբաղի ընդունելի կամ որեւէ
կարգավիճակի հասնել բանակցա-
լին ճանապարհով. ոչ, որովհետեւ

դրա վերջին հնարաւորութիւնը
սպառուել էր 2011 թուականին,
կազմանում: Կարող է արդեօք
պատերազմը լուծել Հարաբեղի
կարգավիճակի հարցը. այս, եթէ
յաջողութիւններ գրանցենք պա-
տերազմում», - ընդգծեց Փաշին-
եան, աւելցնելով որ, կրնանք
յաջողութիւններ արձանագրել պա-
տերազմի դաշտին. Եթէ այդ նպա-
տակի շուրջ կերպնացնենք ազգա-
յին ներուժը եւ անկեղծօրէն ու
անձնագործ կերպով բոլորս լծուինք
այդ նպատակին:

Ատրապէյճան Կը Բողոք
ԱՄՆ-ի Պետական
Քարտուղարի
Խօսքերուն
Կապակցութեամբ

Նախագահի քեկնածու՝ Ճօ Պայտրէ

վարներուն, նոյնիսկ երբ տարածաշրջանը կ'այրի կրակներու մէջ՝
«Զեւսն առաջ է» Անդ Արքան

«Իրաւանագիտութիւնը Սոսկ
ուային պատուիրակելու փոխարքն
վարչակազմը պէտք է աւելի մեծ
ներգրաւուածութիւն ունենաց՝ ամեն
նաբարձր մակարդակներու վրայ
աշխատելով մեր եւրոպացի գոր
ծընկերներուն հետ՝ մարտերը թու
առնելու եւ երկու կոռոները ու

WSN Atlanta հեռուստաթանկերութեան եթերով ԱՄՆ-ի պետական քարտուղար Մայք Փոմփէոն ըսած էր՝ «Մենք յուսով ենք, որ հայերը կը կարողանան պաշտպանուիլ Ամրապիցնանի գործողութիւններէն, անոնք բոլորը կը հասնին իրական հրադարարի, կը նստին բանակցային սեղանի շուրջ՝ փորձելով հասկնալ այդ իսկապէս պատմական եւ բարդ խնդիրներու շարքը։ Ղարաբաղեան հակամարտութիւնը աստիճանին եւ ուսո՞ ինո՞ է»։

պատմական եւ բարդ լուսիրը է»:
Աւորպէջճանի Արտաքին Գոր-
ծոց նախարարութեիւնը բողոքած
է Փոմփէովի այս յայտարարութեան
դէմ: «Աւորպէջճանական կողմը կը
գտնէ, որ ԱՄՆ-ի պետական քար-
տուղարի կարծիքը չի համապա-
տասխաներ հակամարտութեան կա-
պակցութեամբ նախկին կատար-
ուած ԱՄՆ-ի կառավարութեան
բազմաթիւ յայտարարութիւննե-
րուն: Այդ կարծիքը նաեւ չի
համապատասխաներ ԱՄՆ-ի կար-
գավիճակին՝ որպէս ԵԱՀԿ Մինսքի
խումբին մէջ համանախագահող
երկիր», - յայտարարած է պաշտօ-
նական Պաքուն:

ԱՄՆ-ի Նախագահական Ընտրութիւնը եւ Արցախեան Ազատամարտը

ՅԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՏԵՐ ԴԱԻԻԹԵԱՆ

Տարօրինակ թող չթուի վերե-
կի խորագիրը, հակառակ անոր, որ
առաջին նայուած քով անոնց կա-
պակցութիւնը տեսանելի չթուիր:
Փորձենք ամփոփ կերպով պարզել
այս կապակցութիւնը մեր ընթեր-
ցողներուն համար:

Տեսանելի երեւոյթ է, որ ժողովագարութիւնը դժբախտա-
բար նահանջի մէջ է վերջին տա-
րիներուն, ի հաշի մենատիրական
ձգումներու: Մեծ ու փոքր մենա-
տէրեր իրենց ներկայութիւնը կը
պարտադրեն կազմաւորման ըն-
թացք բոլորող համաշխարհացին
նոր համակարգին մէջ: Ասոնց գլխա-
ւորներն են Ժի Ժինբինը եւ Փու-
թինը, որոնց կը փորձեն հետեւիլ
իրատողան եւ թրամփ: Բաւականա-
նանք այս մի քանի անուններով,
հակառակ անոր, որ այս շարքին
կարելի է աւելցնել անունները
Մայրագոյն Արեւելքին մինչեւ Մի-
ջին Արեւելք եւ Ասքրիկէ երկարող
երկիրներու մենատէրերու: Ասոնց
մէջէն մեզի հետաքրքրողն ու մտա-
հոգողը թրամփն է, ինչպէս նաև
իրատողանը: Առաջինը համաշխար-
հացին մակարդակով, իսկ երկրոր-
դը՝ շրջանացին: Ի՞նչու այս վեր-
ջին երկուքը եւ ոչ թէ առաջին
երկուքը: Որովհետեւ Զինաստանի
եւ Ռուսիով վարչակարգելը տաս-
նամեակներով արտադրած են մե-
նատէրեր եւ ուրեմն այդ մէկը
սովորական երեւոյթ դարձած է:
Մտահոգիչը ԱՄՆ-ի բռնած ուղու-
թիւնն է թրամփի ընտրութիւնէն
սկսեալ եւ այդ մէկը կրնաց խորա-
նալ անոր անհաւանական վերընտ-
րութեամբ, ինչ որ ժողովրդագավ-
րութեան հասցուած մեծ հարուած
մը պիտի ըլլայ, որ իր ժիմական
անդրադարձը պիտի ունենայ աշ-
խարհի վրայ եւ նաեւ Հայաստանի:
Ինչ կը վերաբերի իրատողանին, ան
ալ 2015-էն ի վեր սկսած է չչզօքաց-
նել իր մրցակիցներն ու հակառա-
կորդները եւ ներքին աճող դժգո-
հութիւնը քօղարկելու համար դի-
մած է արտաքին արկածախնդրու-
թեանց, որ իր ժիմական անդրա-
դարձը կ'ունենայ շրջանի երկիր-
ներուն մաս։

Տեսանելի երեւոյթ է նաև, որ համաշխարհային այս նոր համակարգի կազմաւորումը չ'ընթանար ԱՄՆ-ի նպաստաւոր ուղղութեամբ ու հետեւաբար կը սպառնայ անոր վայելած տիրապետութեան սահմանափակման։ Սպառնացողը եւ գոյութիւն ունեցող համաշխարհային կարգավիճակը (status quo) խախտող Ռուսիան չէ, այլ՝ Զինաստանը, որ վերջին տասնսամեկներուն հսկայաքայլ յառաջդիմութիւն կ'արձանագրէ, իրեն իւ-

Րայատուկ դրամատիբրական ու համայնավարական տեսութիւններու խառնուրդ մենատիբրական վարչակարգով մը: Մեր համեստ կարծիքով, Թրամաժիի անհաւանական թուացող 2016-ի ընտրութիւնը փորձ մըն էր անկայունացնելու համաշխարհային իրավիճակը եւ ստեղծուած խառնաշփոթութեան ընդմէջէն նոր ուղիներ որոնելու, որոնք կրնային պահպանել ԱՄՆ-ի գերակայութիւնը: Մենք կը խորհինք, որ այդ փորձը առայժմ ձախողած է եւ կրնայ վերափոխութեան ենթարկուիլ ծօ Պայտընի ընտրութեամբ եւ կամ աւելի խորացուիլ Թրամաժիի վերընտրութեամբ: Առաջինի պարագային պիտի վերադառնանք յարաբերական կայունութեան մը, ուր Արեւմուտքը (ԱՄՆ/Եւրոպա/Աւստրալիա) համապրծակցաբար պիտի փորձէ նոր մոտեցումով դիմագրաւել Արեւելքի (Զինաստան) վերելքը: Ինչ որ ցանկալի է եւ նպաստաւոր աշխարհի խաղաղեցման եւ յառաջընթացին համար: Երկրորդի պարագային սակայն, ականատես պիտի ըլլանք նոր վերիվայրումներու, որոնք յուեզդոյն պարագային կրնան պայմեննել երրորդ համաշխարհային պատերազմը:

ՍԵՆՔ ՀԵՆՔ ԽՈՐՀԻՐ, որ ԱՄՆ-ը հասած է այն աստիճանի, որ ստիպուած կը զգայ զենքի ուժով իր գերակայութիւնը պահպանելու եւ պարտադրելու աշխարհին, ու այդ պատճառաւ կ'անկայունացնէ համաշխարհային համակարգը։ Պատմութիւննը վկայ է, որ կայսրութիւններու անկումը չուշացաւ, երբ իրենց վերջին միջոցը այդ էր։ ԱՄՆ-ը անսախաղէք յաջողութեանց հասաւ ոչ թէ զէնքի, այլ մտքի ուժով։ Հետեւաբար, զարկ պէտք է տայ մտքի արարումին ու այդպի-սով նպաստէ աշխարհի յառաջիսա-դագրին։

Հայաստանի Պարագան

Այս ենթահողի վրայ, ու՞ր է Հայաստանը եւ ի՞նչ ճակատագիր կրնայ սպասել անոր: Ինչպէս ըսկինք վերը, դժբախտաբար ժողովրդա-վարութիւնը նահանջի մէջ է, հա-կառակ անոր, որ անիկա կը շարու-նակէ ըլլալ լաւագոյն միջոցը աշ-խարհի յառաջընթացին համար: Բայց Հայաստանի պարագային, հոսանքն ի վեր երթալով, ան 2018-ին ձերբազատուեցաւ քսանամեայ մենատիրական վարչակարգէ եւ բռնեց ժողովրդավարութեան ու-ղին: Անցած երկու տարիներու զարգացումները ցոյց տուին, որ ճիշտ էր այդ ուղին մեր ազգին համար: Բաղդատեցէք 2016-ի Ապ-րիլեան քառօրեան 2020-ի Յուլիս-եանի հետ եւ պիտի համզողութք:

Դեռ չենք խօսիր 22 օրերէ ի վեր ընթացող թեժ ճակատամարտերու մասին, ուր ականատես կ'ըլլանք աշխարհասփիւր հայութեան միա- կամութեան եւ աննախադիպ սա- տարին, որ դժուար թէ իրականա- նար Քոչարեան/Սարգսեանի յափշ- տակիչ ու քանդիչ իշխանութեան օրով: Սակայն Հայաստանի այս քայլը սպառնալիք կը նկատուի եւ հաշտ աչքով չդիտուիր շրջանի մենատիրական վարչակարգերուն կողմէ, սկսած Ազրպէջնանէն ու Թուրքիայէն մինչեւ Ռուսիա, Պե- լառուս եւ միջին Ասիոյ «ստան»- ները: Մանաւանդ անոնց կողմէ, որոնք կը դիմագրաւեն ներքին աճող դժորութիւններ, որոնց առաջին շարքին են Ազրպէջնանն ու Թուրքիան: Անոնք կը դիտակ- ցին, որ ժամանակը ի նպաստ իրենց չաշխատիր, որովհետեւ քա- րիւղի պաշարներու եւ գիներու անկման պատճառով զգալիօրէն նուազած է երկրին եկամուտը, պատճառ զառնալով երկրէն ներս յառաջացող տնտեսական եւ ընկե- րային տագնապներու, որոնք կրնան յանգիլ պոռթկումներու եւ յեղա- փոխութեան: Ասոր վրայ երբ կը գումարենք պսակաձեւ ժահրի, ինչ- պէս նաեւ ԱՄՆ-ի նախագահական ընտրութիւններու պատճառով ստեղծուած համաշխարհալին կա- ցութիւնը, անոնք պահը բարեպա- տեհ նկատեցին պատերազմ շլթա- յագերծելու Հայաստանի դէմ: Այս քայլը անոնք կը փորձէին ներքին դժորութեանց ուշադրութիւնը շե- ղել դէպի արտաքին թշնամին եւ կը յուսացին կաջակնացին արագու- թեամբ յաղթանակով մը ամրապն- դել իրենց դիրքերը: Անհաւանա- կան չէ, որ անոնք նաեւ ստացած ըլլացին Թրամփի «օրհնութիւնը», որովհետեւ ստեղծուած անկայու- նութիւնը նաեւ կրնար նպաստել անոր վերընտրութեան:

Այստեղ կ'արժէ նաև անդրադառնալ միջազգային լրատու աղ-

Արծիւներու Հմայքը

Ծարունակուած էջ 6-էջ

Էպղծելու մեր թանկագինը, օրհնեալ եւ անսփռխարինելի հայրենիքը: Անդիմագիծ եւ արկածախնդիր մարդիկի ինչպիսի լրբութեամբ կ'ուղեն վիրաւորել ազատութեան ախոյեան հայոց արծիւ ները:

Հաճնոյ դիւցազնամարտը աւարտեցաւ սուրբի շղարչով, դաւադիր գործարքով, որովհետեւ ֆրանսական իշխանութիւնները չթողուցին հայ կամաւորականներուն, Սիսի եւ Ատանայի մէջ, պատրաստակամօրէն օգնութեան համեմունք արծուեբոյնին: Օդանաւուն ալ սաւառունեցաւ խաբելու արծուեբոյնին քաջերը: Յուսահատ կրիւրայի ելք չունէր, եթէ ոչ հերոսանալ յանուն սերունդներուն:

Բայց այսօր, կրնանք փութալ
նոր արծուերզնին օգնութեան բազ-
մապիսի միջոցներով։ Այսօր, միաբ-
ռունցք դարձած հայութիւնը Հած-
նոյ մեկուսագած հայորդիքը չեն։

Այսօր, հայկական բանակին
վաշտերը անօրինակ խիզախու-
թեամբ կր պաշտպանեն հողը հայ-

բիւրներուն պատերազմի սկզբնական օրերուն ցուցադրած ժլատ եւ ապա կողմնակալ լրատուութեան։ Գիտնալով, որ ինչ աղբիւրներէ կը սնուուին անոնք, զարմանալի չեր անոնց կանխակալ մօտեցումը ի նպաստ Ազրակէցանի։ Մանաւանդ Անգլիական եւ իսրայէլեան աղբիւրներու բացայալորէն թշնամական լրատուութիւնը։ Այս փաստը ցոյց կու տայ նաեւ, որոնք էին այս պատերազմը հրահրողները եւ անոնց հետապնդած նպատակները։ Հայաստանն ու աշխարհացրիւ հայութիւնը պէտք չէ մոռնայ այս կարեւոր կէտր եւ ըստ այնմ վարուի այդ ուժերուն հետ։

Ազրակէցանի եւ թուրքիոյ ցոյսերը, ինչպէս նաեւ անոնց ետին կեցողներունը, բարեբախտաբար ի դերեւ ելան եւ ամէն օր, որ Հայաստան կը դիմակայէ անոնց յարձակումներուն, ա յդքանով կարագացնէ անոնց վարկաբեկումն ու պարտութիւնը։ Դժբախտաբար ի գին մեր կրած մեծ կորուստներուն։ Բայց երբ փորձենք պատմութեան մեծ պաստակին վրայ արժեւորել մեր ազգային կորուստն ու շահը, պիտի համոզուինք, որ մեր նահատակներու արեան գնով պահեցինք մեր հողը եւ ապահովեցինք մեր գոյութիւնն ու երթը։ Երբ մեր շահն ու կորուստը արժեւորենք բաղդատականը ընելով մեր եւ մեր թշնամիներու համեմատական ուժերուն, ըլլան անոնք մարդկային, ուազմական թէ տնտեսական, ապա մեր յաջողութիւններու պասակը պէտք է անսակարկօրէն մղէ բոլորիս, բաղմապատկելու մեր վճռակամութիւնն ու պատրաստակամութիւնը, յաղթական դուրս գալու այս պայքարէն եւ կերտելու արժանապատիւ ապագայ մեր եւ մեզ յաջորդող սերունդներուն համար։

Յ.Գ. Մենք դիտումնաւոր չափութարձանք Ռուսական գործունին, որ առանձին յօդուածին նիւթ է:

ენსი: ჯწა არծილეცის უნივერსიტეტის მიერ არძოული დღის აღნიშვნა არ გვისავათ, მაგრამ უკავშირო არ გვისავათ. უკავშირო არ გვისავათ, მაგრამ უკავშირო არ გვისავათ.

Մարդիկ ապշած են, թէ ինչ-
պէս ափ մը հայեր սուր կը ճօճեն
վիթխարի ուժերու դէմ: Ի լուր եւ
ի զարձանս աշխարհի, արծիւներու
լեռնակղզին՝ Արցախը կը տոկայ, կը
դիմակալէ եւ ի հարկին՝ կը սպառ-
նայ՝ երբեմն հրթիռով, հրասայլով
ու թնդանօթով եւ երբեմն ալ՝
ժպիտով, երգով, խանդակառու-
թեամբ՝ քանզի հաստատակամ է իր

յաղթանակին եւ նպատակին վրաց։
Ով պատահական բարբարոս-
ներ, արծիւներ են ձեր դիմաց, լաւ
իմացէ՛ք։ Արծիւներ՝ երէկ Հաճընի,
Զէյթունի, Վանի, Մուսա լերան եւ
Շապին Գարահիսարի մէջ, փոք-
րաթիւ մարտիկներով, այսօր այդ
արծիւներուն ծոռերն են բանակա-
յինի տարրազներով։ Բանակ՝ որուն
զինուորները ճակատն են՝ հրացան-
ներով, որուն միւս զինուորները
իրենց թիկունքին են Հայաստանի
մէջ եւ Սփիւռքի տարածքին։

Բարի Երթ Յաւերժի ճամբորդին՝ Տիգրան Սարաֆեան

Գ. ՄՈԼՈՅԵԱՆ

Մեծ է կորուստը ընտանիքին եւ շրջապատին: Մեզմէ յաւերժ հեռացաւ տիպար ամուսին մը, գորովագութ հայր մը եւ վառ հայրենասիրութեամբ միութեանական նուիրեալ ու բազմաբեղուն գործիչ մը: Ընկեր Տիգրան Սարաֆեան հրաժեշտ առաւ մեզմէ, իր առաքելութիւնը գերազանցապէս կատարած օրինակելի զինուորի մը նման:

Հակառակ տիրող բարդ իրավիճակին, անցեալ երեքշաբթի Հոկտեմբեր 13ին, աւելի քան երկու հարիւր հոգի ներկայ եղան Պըրպէնքի առաջնորդանիստ Ս. Ղեւոնդ Մայր Տաճարը, իրենց յարգանքի տուրքը մատուցանելու սիրուած վեթերան հանգուցեալ ընկ. Տիգրան Սարաֆեանին:

Տան կարգի արարողութեան նախագահեց Արեւմտեան թեմի առաջնորդ Գերշ. Տ. Յովնան Արք. Տէրտէրեան, իր քով ունենալով նախակին առաջնորդ Գերշ. Տ. Վաչէ Արք. Յովսէփեան, ինչպէս նաև Արք. Տ. Խաժակ եւ Տ. Մանուկ քահանաները:

Եկեղեցական արարողութեան ետք տեղի ունեցաւ սգահանդէս: Յաջորդաբար իսուք առին ընկ. Գ. Մոլոյեան (Ս.Դ.Հ.Կ. Վարիչ Մարմնի եւ Հ.Մ.Մ. անունով) Ալպեռ Մինասեան (ընկերական շրջանակի անունով) Յարութիւն ֆօսուլեան (Պէլլանի Հայրենակցական Միութիւն): Բոլոր իսուք առնողներն ալ բացառիկ գնահատականներով անդրադան վեթերան ընկ. Տիգրան Սարաֆեանի տիպար կուսակցականի եւ Հ.Մ. ականի ու ընկերային տարբեր մարգերու մէջ նուիրեալ ու գիտակից հայրենասէր հայու գեղեցիկ յատկանիշներուն: Ընտանիքին անունով շնորհակալական իսուքով հանդէս եկաւ ընկ. Տօքթ. Համբիկ Սարաֆեան: Արժեւորելով իր հօր վաստակն ու մօր նուիրուածութիւնը ան յարեց. «պարտաւորութիւնն ունինք արժանի գաւակներ ըլլալու, պատիւ բերելու մէր հայրենիքին, մէր լուման դնելով հասարակական կեանքին մէջ»:

Առաջնորդ Յովնան Մրեազան եւս իր միութարական խօսքին մէջ արժեւորելով հանգուցեալի տարած վաստակը յարեց... «Հոգեւոր եւ բարոյական իմաստով, խոնարհ արդար եւ ճշգրիտ գործելակերպով, բացառիկ նուիրումով, մնաց բարձրութեան մէջ»:

Միջոցառման աւարտին՝ հանգուցեալ Տիգրան Սարաֆեանի կուսակցութեան դրօշով պարուրուած դագաղին շուրջ խումբ մը երիտարդներ իրենց ուխտը վերանորոգեցին «Տուր ձեռքը ընկեր» խմբերգով:

Այնուհետեւ ներկաները իրենց յաւակցութիւնները յայտնեցին հանգուցեալի այրիին՝ ընկերուհի Վարդուհի Սարաֆեանին, որդիին՝ ընկ. Տօքթ. Համբիկ Սարաֆեանին ու մերձաւորներուն:

Կ'իմանանք թէ հանգուցեալի աճիւնները պիտի փոխադրուին Լիբանան յաւիտենական հանգիստին համար:

Ընկեր Տիգրան Սարաֆեանի Ամփոփ Կենսագրականը.

Ծնած է Սանճագի Սօվուգ Օլուգ, Պարզ Աղբեւր գիւղը 1927ին, Յակոբ եւ իսկուհի Սարաֆեաններու ընտանիքին մէջ: 1938ին Սանճագի դաւադրաբար թուրքիոյ յանձնումէն յետոց՝ ընտանիքով կը գաղթեն Հայէպ: Ան իր ուսումը կը ստանայ տեղուցն, ազգային դարբնոց՝ Կիլիկիան դպրոցին մէջ, շրջանաւարտ կ'ըլլաց 1942ին: Նոյն տարին կ'անդամակցի Հնչակեան Ուսանողական Միութեան որպէս թատերասէր կը մասնակցի գիւղի անդամական ներկութիւնը: Իր ստեղծութեան անդամական նորա, Հուրի եւ Համբիկ:

1946ին կ'ընտրուի Հ.Մ.Մ. Պէլլութի շրջանի ատենապէտ: Իր ատենապէտութեան շրջանին՝ կ'արձանագրուին հետեւեալ յաջողութիւնները.

Հ.Մ.Մ. ի փութպոլի խումբը երկու անգամ կը նուաճէ Լիբանանի ախոյեանութիւնը: Հեծելանաւորդներու խումբը կը հանդիսանայ երկրի ախոյեան:

Հ.Մ.Մ. ի ախամաձեռնութեամբ, Զայսատան-Սիիւռուք մարզական կապը կը հաստատուի: Կը սկսին հայրենի փութպոլի ակումբներու եւ Հ.Մ.Մ. ի առաջին խումբի փոխադրած այցելութիւնները Լիբանան եւ Հայաստան:

Հ.Մ.Մ. կը հանդիսանայ մի- ակ Սփիւռքեան կազմակերպու-

թիւնը, որուն յիսնամեակին (1971) ու վաթունամեակի (1981) մէծ շուրջով կը նշուին Հայաստանի մէջ:

1981ին ան կը պարզեւատրուի Լիբանանի նախագահանական շրանշանով՝ Լիբանանի մարզական ոլորտին մէջ մատուցած ծառայութեան համար: 1981ին կ'ընտրուի Հ.Մ.Մ. ի կերպոնական վարչութեան ատենապէտութեամբ միութեան գագակից կազմութեան՝ գործադրութիւն: Այսպէս իրենց շնորհալի դուստրերը՝ Նորան եւ Հուրի, ընդգրկուեցան Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան շարքերէն ներս, վարելով օպտացատ գործունէութիւն: Իսկ իրենց որդին՝ ընկեր Տօքթ. Համբիկ Սարաֆեան, կը նկատուի սփիւռքա- հայ ականաւոր անձնաւորութիւններէն մին որպէս Ս.Դ. Հնչակեան կուսակցութեան կերպոնական վար- չութեան ատենապէտ:

1987ին Ս.Դ.Հ.Կ. «Փարամագ» մետաղով կը պարզեւատրուի:

2007 թուականին կը հրատա- րակէ «Հ.Մ.Մ. ի Պատմութեան Հետքերով» յուշագրութեան առաջին հատորը:

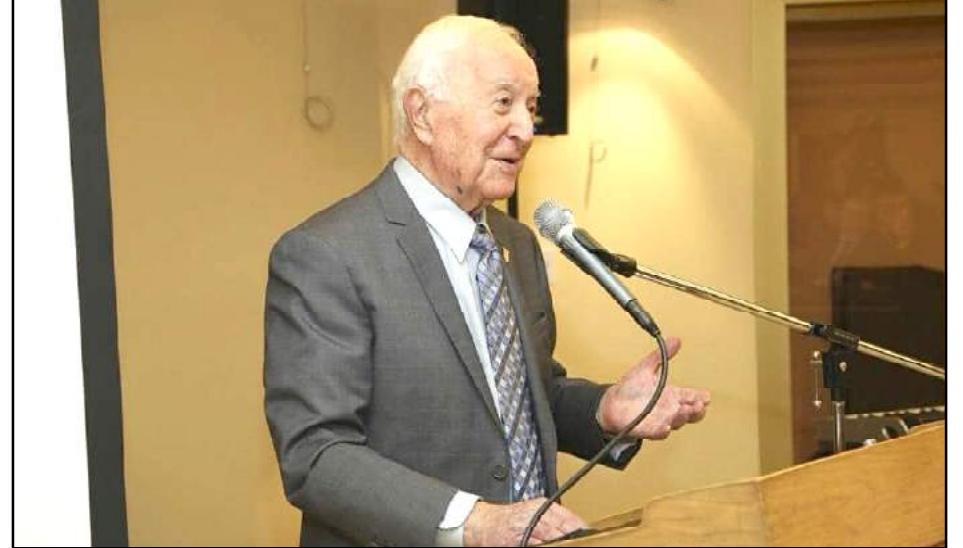
կ'անդամակցի Հայկական կրթական Բարեսիրական Միութեան վարչութեան:

1956ին սկսեալ եղած է Ս.Դ.Հ.Կ. Լիբանանի շրջանի վարիչ մարմնի անդամ: 1975ին Լիբանանի քաղա-

ռած է հայ ծնողներուն: Արդարեւ ներկայ պայմաններու մէջ Սարաֆեան ու ընկերուն ընկերու Տիգրան Հայաստանի մէջ:

1981ին կը պարզեւատրուի Հ.Մ.Մ. ի կերպոնական վարչութեան շրանշանով՝ Լիբանանի մարզական ոլորտին մէջ մատուցած ծառայութեան համար: 1981ին կ'ընտրուի Հ.Մ.Մ. ի կերպոնական վարչութեան ատենապէտութեամբ միութեան գագակից կազմութեան՝ գործադրութիւն: Իսկ իրենց որդին՝ ընկեր Տօքթ. Համբիկ Սարաֆեան, կը նկատուի սփիւռքա- հայ ականաւոր անձնաւորութիւններէն մին որպէս Ս.Դ. Հնչակեան կուսակցութեան կերպոնական վար- չութեան ատենապէտ:

Հանգուցեալի թուներն աւ սկսած են հետեւիլ իրենց ծնողներուն մէծ ծնողներու շառաւի- դին: Անոնցմէ է մասնաւորաբար՝ խոստմանալից երիտասարդ Տիգրան Միութեան ներս, որ ներկայի Պէտքութիւն մէջ, Ս.Դ.Հ.Կ. Տիգրունի Ու-

քացիական պատերազմի ծանր տարիներուն կը գլխաւորէ՝ Ս.Դ.Հ.Կ կերպոնական վարչութեան որոշումով ստեղծուած ու վարիչ մարմնի լիազորութիւններով օժտուած՝ Արտակարգ իրաւասութեանց Մարմինը: Աւելի ուշ, լիբանանահայ գաղութիւն սպառնացող վասանգները դիմակայելու նպատակաւ, երեք կուսակցութիւններու վերին մարմիններու որոշումով կը կազմուի միջկուսակցական վարչութիւններու յատկապէս մարզական եւ ընկերային բնագաւառներէն ներս, զորս կատարէց իրայտապէտ բնախաճուրութեամբ, նուի Մրումով ու գեղեցիկ նախաճեռնութիւններով, արժանանալով բոլորի համակրան- քին ու գնահատականին:

Արդարեւ, մէր կուսակցութեան կաղնին՝ ընկ. Տիգրան Սարաֆեան իր ծառայական բովանդակ կեանքի ընթացքին, լիովին գործադրեց իրեն վստահուած բոլոր պարտականութիւնները, յատկապէս մարզական եւ ընկերային բնագաւառներէն ներս, զորս կատարէց իրայտապէտ բնախաճուրութեամբ, նուի Մրումով ու գեղեցիկ նախաճեռնութիւններով, արժանանալով բոլորի համակրան- քին ու գնահատականին:

Այստեղ կ'արժէ յիշել վահան թէքէեան մէկ իսուքը՝

«Ի՞նչ մնաց, կեանքեն ինծի ի՞նչ մնաց...»

Ինչ որ տուի ուրիշին՝ տարօրի- նակ այն միայն

Ինչ որ գնաց ուրիշին՝ Կերադարաւանուցած ու զօ- րացած

Դոգիիս մէջ մնալու յաւիտ- եան...»:

Տիգրան Սարաֆեան իր ան- խոնչ աշխատանքով՝ արդիւնաշատ մէծ ներդրում ունեցած տարբեր բնագաւառներու մէջ: Ինչ որ ստուա- իր շրջապատին պիտի մնայ որպէս կեղեցիկ յուշ: Իւրայտառուկ տիպար մըն էր եւ այդպէս ալ պիտի մնայ գալիք սերունդներուն համար: Իր ժամանակակիցները կրցան բազմա- թիւն առիթներով իրենց երախտավոր արտայալու հարապար- կային տարբեր միջոցառումներով:

«Յաւիտենական յիշատակն արդարոց օրհնութեամբ եղիցի»:

Բարի երթ յաւերժի ճամբորդին:

massis Weekly

Volume 40, No. 41

Saturday, OCTOBER 24, 2020

Pashinyan: We Will Fight to Keep Armenia and Artsakh Free and Happy

Armenia and Nagorno-Karabakh (Artsakh) are determined to “fight till the end” in the face of Azerbaijan’s continuing military offensive, Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan said on Wednesday.

Pashinyan accused Baku of refusing to abide by a Russian-mediated ceasefire agreement with the aim of reconquering Karabakh.

“At this decisive moment, we will not cave in because this is a fateful war for our people,” he declared in a televised address to the nation aired on the 18th day of large-scale hostilities in and around Karabakh.

“The Armenian people cannot be intimidated, the Armenian people cannot be defeated,” he said. “We will fight till the end and that end is called Free and Happy Artsakh (Karabakh),

Free and Happy Armenia.”

“We must win, we must live, we must make our history, and we are making our history,” added Pashinyan.

The Armenian premier acknowledged that Azerbaijani forces have made “some” territorial gains at northern and southern sections of the frontline since the outbreak of the war on September 27. But he insisted that a “blitzkrieg” planned by the Azerbaijani and Turkish militaries has failed and that Karabakh’s Armenian-backed army is “keeping the overall situation under control.”

Pashinyan said that the mediators’ efforts “have not been sufficient to rein in the Azerbaijani-Turkish-ter-

Continued on page 4

Pompeo to Host Foreign Ministers of Armenia and Azerbaijan on Friday

WASHINGTON, DC — The foreign ministers of Azerbaijan and Armenia are scheduled to separately meet with Secretary of State Mike Pompeo in Washington on Friday.

It’s not clear whether the envoys will meet with each other or whether U.S. officials will try to convene a trilateral session. But their same-day visits signal that the U.S. is deepening its efforts to tamp down the resurgent conflict, which has killed hundreds of combatants and civilians since late September.

According to U.S. government documents Azerbaijan Foreign Minister Jeyhun Bayramov will meet first with Pompeo on Friday morning. His Armenian counterpart, Zohrab Mnatsakanyan, will meet shortly afterward with the U.S. secretary of State.

As the fighting has progressed over the past few weeks, Pompeo has appealed to Armenia and Azerbaijan to adhere to agreed-upon cease-fires, but such truces have rapidly collapsed. Pompeo also has urged Turkey, a NATO ally of the United States, not to deepen the crisis.

“We now have the Turks, who have stepped in and provided resources to Azerbaijan, increasing the risk, increasing the firepower that’s taking place in this historic fight,” Pompeo told an Atlanta media outlet.

“The resolution of that conflict ought to be done through negotiation and peaceful discussions, not through armed conflict,” Pompeo added, “and certainly not with third party countries coming in to lend their firepower to what is already a powder keg of a situation.”

Continued on page 4

Armenia Calls for Wider Ban on Drone Technology Sales to Turkey

YEREVAN -- Armenia on Tuesday urged more Western nations to suspend the export of drone technology to Turkey as it publicized evidence of Turkish unmanned aerial vehicles (UAVs) used by Azerbaijan in the ongoing war over Nagorno-Karabakh.

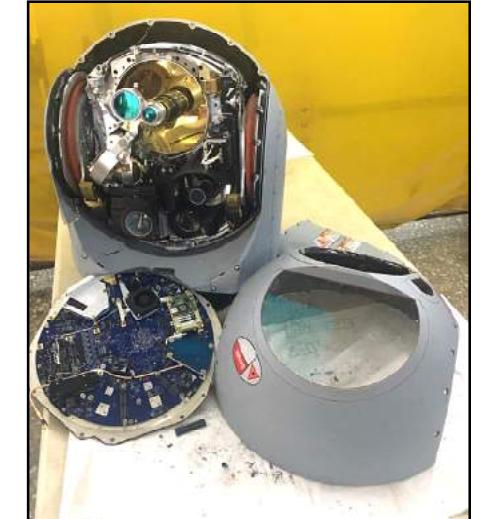
The Armenian Defense Ministry released photographs of fragments of a Turkish-made combat drone Bayraktar TB2 shot down by Karabakh Armenian forces on Monday.

The ministry spokeswoman, Shushan Stepanyan, said one of the photos depicts the drone’s largely intact imaging and targeting system manufactured by a Canadian-based firm, L3Harris Wescam.

“It was manufactured by the Canadian company Wescam in June 2020 and installed on Bayraktar TB2 in September 2020,” she said.

The Canadian government temporarily banned the sale of such equipment to Turkey October 5 just over a week after the outbreak of the worst hostilities in the Karabakh conflict zone since the early 1990s.

The move was hailed by Yerevan but criticized by Ankara. It followed a statement by Canadian arms control group Project Ploughshares saying that video of air strikes carried out by Azerbaijani army drones indicates that they are equipped with imaging and

Bayraktar TB2 imaging and targeting system manufactured by a Canadian company

targeting systems manufactured by L3Harris Wescam.

A Turkish company manufacturing Bayraktar reportedly also buys components from other Western countries.

Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan claimed that Karabakh’s Armenian-backed Defense Army has shot down about a dozen such UAVs so far.

“None of the destroyed drones fell on territory controlled by the Defense Army [until Monday.] We now

Continued on page 4

Vice President Joe Biden Issues Statement on Nagorno-Karabakh

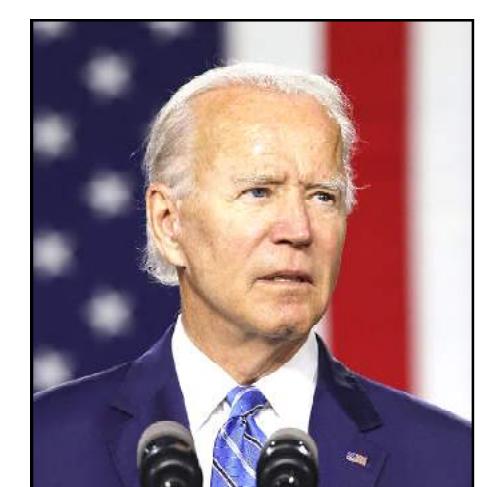
Democratic presidential candidate Vice President Joe Biden has issued a statement on hostilities in Nagorno-Karabakh.

Following is the full text of the statement:

I am deeply concerned by the collapse of the October 10 ceasefire and the resumption of fighting in and around Nagorno-Karabakh. Drones, mortars and long-range artillery are claiming hundreds of lives on both sides of the line of contact and displacing thousands of civilians.

Inexplicably, the Trump Administration has been largely passive, and disengaged, throughout this recent period of escalation. Since the outbreak of hostilities on September 27, neither President Trump nor Secretary of State Pompeo has placed a single phone call to the leaders of Armenia and Azerbaijan, even as the region goes up in flames. Rather than delegating the diplomacy to Moscow, the administration must get more involved, at the highest levels, by working with our European partners to de-escalate the fighting and return the two sides to negotiations.

The Trump Administration must tell Azerbaijan that it will not tolerate its efforts to impose a military solution

to this conflict. It must make clear to Armenia that regions surrounding Nagorno-Karabakh cannot be occupied indefinitely and that credible negotiations on a lasting resolution of the conflict must commence immediately once a ceasefire is concluded. Finally, it must stop coddling Ankara and tell both Turkey and Iran to stay out of this conflict. Turkey’s provision of arms to Azerbaijan and bellicose rhetoric encouraging a military solution are irresponsible. A diplomatic resolution will not be easy to achieve, but the Trump Administration has an obligation to try. It should do so urgently before more lives are lost and the conflict expands.

Nearly 165 Jihadist Mercenaries Killed in Azerbaijan, Several Fighters Return to Syria Fleeing Violent Battles

Syrian Observatory for Human Rights (SOHR) activists have confirmed that the Turkish government has transported a new batch of mercenaries from Syria to Azerbaijan. The recent batch has comprised over 400 fighters of "Sultan Murad", "Al-Hamzat Division" and other factions, who were supposed to be sent earlier to Azerbaijan. However, Turkey's transfer of Syrian mercenaries to Nagorno-Karabakh has been suspended for awhile due to the ceasefire agreement. Accordingly, the total number of Syrian fighters sent to Azerbaijan has risen to at least 2,050.

According to SOHR source, the raging battles in Nagorno-Karabakh are so violent, with Syrian mercenaries directing the military operations on the frontlines, placing extreme pressure and stress on them. In this context, reliable sources have informed SOHR that several fighters have given up, foregone their payments, and

returned to Syria, fleeing the ongoing fierce clashes.

SOHR activists have documented further fatalities among Syrian mercenaries involved in the Nagorno-Karabakh conflict. The death toll among the Turkish-backed factions has risen, since the Turkish government sent them to the frontlines, to at least 161 dead, including 92 fighters whose bodies were brought to Syria while the rest of bodies remained in Azerbaijan.

Reliable SOHR sources had confirmed that the Turkish government and its intelligence service continued recruiting Syrian mercenaries to throw them into the military operations in Nagorno-Karabakh region alongside Azerbaijani forces in their conflict with the Armenians. "The recruitment operations are being conducted in complete secrecy to avoid any potential reactions by the international community regarding the 'recruitment of mercenaries' law" said the sources.

The Clash of Terror and Freedom:

Artsakh Treats Injured Azeri POWs, Azerbaijan Executes Artsakh POWs

All Azerbaijani soldiers who have been detained as prisoners of war by Artsakh's military are being provided with necessary medical treatment, Artsakh's Human Rights Defender Artak Beglaryan reported.

He said that recently one of the Azeri POWs underwent surgery by Artsakh doctors for his wounds. "In accordance to humanitarian rules, international law and our national legislation he is provided with humanitarian treatment. Surgery was conducted based on his needs, and not only him but all other POWs are receiving and have received appropriate medical treat-

ment," Beglaryan said.

The Azeri POW is identified as Yulsiyy Nuradin Bakhtilaroglu (pictured above), and he is hospitalized in Artsakh for already 10 days.

Amid weeks of relentless and indiscriminate Azeri attacks on villages and towns in Artsakh, the Azeri forces even shelled a civilian hospital on October 14, not even realizing that perhaps their own servicemen who have been captured are being treated there.

"Terrorists cannot even imagine that those hospitals treat even their military servicemen captured

French Foreign Minister: Turkey is the Only Country not Calling for Ceasefire

PARIS -- French Foreign Minister Jean-Yves Le Drian criticized Turkey's role in the Nagorno-Karabakh conflict on Thursday, saying that Ankara is not trying to stop the ongoing fighting between Armenian and Azerbaijani forces.

"There will not be a military victory on this issue so the ceasefire must be implemented," he said, according to Reuters. "What we can see today is the only country which isn't calling for respect of the ceasefire is Turkey and that's damaging."

Le Drian referred to an Armenian-Azerbaijani ceasefire agreement that was brokered by Russia on October 10. Hostilities in the conflict zone have continued since then, with the warring sides accusing each other of violating the agreement.

Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan charged on Tuesday that Azerbaijan is continuing military operations along the Karabakh "line of contact" under Turkish pressure. He again accused Turkey of instigating the war and deploying Turkish military personnel and Syrian mercenaries to Azerbaijan for that purpose.

The Turkish government has strongly backed Azerbaijan's military operations in Karabakh. But both Ankara and Baku deny Turkish involvement in them.

In a phone call on Wednesday, Russian President Vladimir Putin urged his Turkish counterpart Recep Tayyip Erdogan to "make a constructive contribution to the de-escalation of the conflict."

Russia has long led international efforts to end the Karabakh conflict together with France and the United States. The three countries co-chair the OSCE Minsk Group. Shortly after the outbreak of the Karabakh war on September 27 President Emmanuel Macron accused Turkey of recruiting jihadist fighters in Syria and sending them to Azerbaijan.

"A red line has been crossed, which is unacceptable," Macron said on October 1. "I urge all NATO partners to face up to the behavior of a NATO member."

The Turkish and Azerbaijani governments rejected the French accusations backed by Armenia. Azerbaijan's President Ilham Aliyev has accused Macron of pro-Armenian bias.

Le Drian criticized the Turkish role in the Karabakh conflict after talks held in Paris with the German and Polish foreign ministers. Speaking at a joint news conference.

Hold Turkey Accountable for Democratic Backsliding, Aggression

WASHINGTON, DC — Representatives Eliot L. Engel, Chairman of the House Committee on Foreign Affairs, and William R. Keating, Chairman of the Subcommittee on Europe, Eurasia, Energy, and the Environment, today called upon the Administration to increase pressure to push back against Turkey's continued regional aggression and undemocratic behavior. In a letter to Secretary of State Mike Pompeo, the lawmakers urged Secretary Pompeo to curb Turkish aggression in the Eastern Mediterranean, Libya, Syria, Iraq, and Nagorno-Karabakh, to impose legally-required sanctions for Turkey's purchase of the Russian S-400 system, and to stand up for the democratic rights of the Turkish people.

"President Erdogan's anti-democratic behavior demonstrates a disregard for the U.S.-Turkish bilateral relationship and jeopardizes NATO security, while his attacks on human rights and the rule of law erode Turkey's democratic foundations," the members wrote. "If Turkey is to remain a valuable contributing member of the Alliance, it is imperative that the Administration end its acquiescence in

President Erdogan's assaults on democracy and aggression throughout the region."

"Armenian Americans are grateful to all of the now 100+ Senators and Representatives who are urging, over and over again, for the Administration to chart a better, more accountable approach to the U.S.-Turkey relationship, and steer it away from the current policy that unfortunately is no longer serving the interest of the U.S. and the American people. The time for American action is now," stated Armenian Council of America Washington D.C. Representative Taniel Koushakjian.

by Artsakh military forces," the Armenian health minister Arsen Torosyan said over the deplorable attack.

Then, on October 15, a video was posted online showing how Azerbaijani troops are executing Armenian POWs and filming the shooting.

President Sarkissian: Azerbaijan and Turkey Must Be Held Responsible for Bringing Jihadist Mercenaries to Our Region

President of Armenia Armen Sarkissian was interviewed by the Kuwaiti daily Arabic-language newspaper Al-Jarida regarding the Artsakh (Nagorno-Karabakh) war. The following is a transcript from the interview.

Al- Jarida: Who started the military actions in Nagorno-Karabakh and in which political context did it occur? Are we witnessing a proxy war? Or another battlefield for energy wars?

President Sarkissian: Nagorno-Karabakh is a region which was historically part of the Armenian lands and Armenians have been living there for thousands of years. Historically, Nagorno-Karabakh or Artsakh, was always a part of Armenia. It is a nice mountainous beautiful region where Armenians, as an indigenous people, were inhabiting those lands for thousands of years and they still live there. Only under the Soviet regime, Nagorno-Karabakh, as an autonomous region, was given by Stalin to Soviet Azerbaijan for 70 years. After the collapse of the Soviet Union, we got the first war and almost 30 years of negotiations. The Azeri side says that it has a legitimate right to free those lands. But free from whom? There are ethnic Armenians 100% living there, and they have been there always. Why should one leave his/her own home just because a newcomer wants to? This is called aggression followed by ethnic cleansing. They want that land without Armenians. For the Azeri side, controlling those lands and justifying their aggression is part of an identify-building narrative, while for the Armenian side, it's a struggle for life, for cultural heritage and historic memory. It is a fight for their homes, parents and children who live there, but who have now become direct targets of Turkish drones and Azeri missiles.

So, they started a full war while there is a clear agreement of a ceasefire established since 1994. This is a real war which Azerbaijan and Turkey prepared seriously and long ago. The Azeri side wants to break the status quo and impose its will. And Turkey militarily and politically backs this dangerous venture of Azerbaijan pushing the region to the brink of a human disaster. We, Armenians, never challenged any energy infrastructure. Instead, according to some arrangements, Armenia could even export electricity to Turkey as it does for Iran and Georgia. As for your question about a proxy war, I can tell you that Turkey is using Azerbaijan to expand its dominance in the region. By doing so, it threatens the fragile stability in the South Caucasus.

Al-Jarida: With the regional tension all around, are you afraid the situation in Nagorno-Karabakh will create a new “Syria”?

President Sarkissian: Yes, I am, because if there is no strong international reaction to Turkey's deliberate and unlawful actions in the region, we can turn the region into a Syria-like nightmare. And then, everyone in the region and beyond will be affected. So, if Turkey is not stopped from being directly involved in military offensive activities, the conflict between Nagorno-Karabakh and Azerbaijan may

spiral out of control. We need to stop Turkey and Azerbaijan from leveling up the situation in magnitude, in complexity, and creating something that eventually will become another Syria of the Caucasus. Turkey is permanently recruiting and sending war mercenaries, mujahedin-terrorists, Islamic terrorists to Azerbaijan to fight against the civilian population of Nagorno-Karabakh-Republic or Artsakh, as we call it. Different countries must interfere and put a strong and unequivocal pressure on Turkey to stop it from interfering in the region. If Turkey is restrained, then we have a chance of an effective ceasefire and negotiations, with a possibility of going back to the negotiation table. This Turkish involvement and the Azeri aggression, which didn't stop even under the declaration of ceasing hostilities for humanitarian purposes on October 10, 2020, gave a feeling to everyone not only in Nagorno-Karabakh, Armenia but everywhere there are Armenians, and those people who are close to the Armenians, that Turkey wants to repeat something that happened 105 years ago – ethnic cleansing of Armenians from their homeland – and creating another Genocide. We Armenians, in Armenia, Artsakh and the Diaspora will never allow another Genocide to happen. Enough is enough.

Al-Jarida: Azerbaijan authorities proclaimed that Armenian volunteers, especially from Syria and Lebanon, are joining the fight. Is that accurate? Are you afraid that this may increase religious dimensions of the conflict?

President Sarkissian: After the Genocide of Armenians perpetrated by the Ottoman Empire and never recognized as such by the modern Turkish Republic, Armenians were spread world-wide, and became proud citizens of a number of countries: The US, Russia, France, Iran, Argentina, Lebanon, Australia, Syria, Georgia, Singapore, Poland, etc. They are effectively integrated into their home countries and societies, and are humble and law-abiding contributors in economy, politics, culture, sports, sciences, technology, education, etc. of the host countries. When there is an imminent existential threat, Armenians seek to get mobilized globally and they also can come to the Homeland and help their brothers and sisters on the ground. Azerbaijan and Turkey, not Armenia, should be held responsible for bringing paid killers and fanatic jihadists to our region, thus making achievement of peace even more complicated. The civilized world should stop this. It is a shame for the 21st century to still have mercenaries who are paid for killing civilians and creating human disasters.

As for the religious dimension, Armenians have never shown any resentment and intolerance towards other religions. The religious dimension is just excluded from this conflict since the very beginning. Armenia and Ar-

رئيس أرمينيا لـ [الجريدة](#): «سورية ثانية» في القوقاز ستكون كابوساً يمتد إلى خارج المنطقة

- سركيسيان: الحرب على كاراباخ مغامرة خطيرة أعدت بجدية... وتركيا تستخدم أذربيجان لتوسيع نفوذها
- الهدنة الإنسانية لم توقف نقل المرتزقة... ويحق لأرمن الشنات المساعدة عند الخطر الوجودي

menians have a full respect for all religions and beliefs and thousands of years of our history clearly demonstrated our attachment to human values, including tolerance and respect for other religions, cultures, race, etc. I don't know any Armenian having hatred for representatives of other religions. We adopted Christianity in 301, officially the first in the world. During two millennia, the Armenian nation experienced wars, conflicts, exoduses, and even a Genocide, but it never became a blind religious fanatic, as now we see many among those fighting against us on the Azeri side. But you will always find those who want to ignite hatred and fuel new escalations, and they will say there is a religious dimension which is nonsense.

Al-Jarida: Are you satisfied with the Arab gulf countries' stance on the situation?

President Sarkissian: Since the very first day, when the Azeri side backed by Turkey started its unprecedented offensive against Armenians in Nagorno-Karabakh, I was in touch with heads of the Arab countries, such as the Sultan of Oman, the King of Bahrain, the Emir of Qatar, the President of Egypt, the King of Jordan, the Crown Prince of the Emirate of Abu Dhabi, etc. In my letters and phone calls I was expressing my deep concern over the spiraling situation stating that regrettably, Azerbaijan's intermittent war against the people of Artsakh and the Republic of Armenia was nothing new and that for over three decades, Azerbaijan was trying to solve the Nagorno-Karabakh issue through military means and wipe out the Armenian population from its Homeland. And this is unacceptable.

Al-Jarida: What are Armenia's demands for a ceasefire? How do you envision the political solution?

solution: President Sarkissian: This is not the first time in about 30 years that Azerbaijan, enjoying the overt support of Turkey, perpetrated horrific aggression against Armenians of Nagorno-Karabakh, using a wide range of artillery and rocket munitions, including the banned cluster bombs to target the residential areas, situated far from the line of contact. It is important to remember that the routes of this conflict lied back in 1990-1991, when to the peaceful protests of the Arme-

nians in Nagorno-Karabakh, Azerbaijan then-Soviet Republic responded with brutal military force, committing mass ethnic cleansings, and continued atrocities aimed to forcefully squeeze out the Armenian population. The Armenians then withstood the imposed war and enjoyed 26 years of de-facto independence and peaceful life on their own Homeland amidst an enduring process of negotiations.

And now, the Turkish-Azerbaijan ongoing aggression the Armenians are exposed to are their genocidal intentions, leaving no alternative for the local population but to fight again to save their homes, families, thousands year old history and monuments.

Therefore, we are more than convinced that the international recognition of the Republic of Artsakh is the only option that might guarantee the security and the right of the Armenians living in Artsakh. So the political solution is clear: the only way to prevent the potential genocide and forced displacement of these people is the international recognition of their self-determination.

Al-Jarida: Are you optimistic about France and Russia and the United States upcoming meetings? Do you think the international intervention will help or complicate the situation?

the situation:

OSCE Minsk Group co-chaired by France, Russia, and the United States was one of the factors of lasting peace-oriented to a peaceful outcome, which was blatantly disrupted by Turkey and Azerbaijan blowing up the Caucasus region on September 27, transferring mercenaries and radical jihadists to fight the Armenians.

Even though the joint statements of leaders of France, Russia and the United States to halt the violence immediately and back to the negotiation table, those were defiantly ignored not only by the Azeri government but first and foremost by Erdogan's Turkey, who bears responsibility for instigating and militarily involving in Azerbaijan's unleashed aggression against the Armenians of Nagorno-Karabakh. So, the only international intervention that not only complicated the situation but evoked an existential threat to the Armenians dramatically

Continued on page 4

43 Tons of Humanitarian Aid Transported From Los Angeles to Yerevan

YEREVAN — A Qatar Airways plane with 43 tons of humanitarian aid was transported from the USA to Armenia today at midday, Armenia's Civil Aviation Committee said.

The humanitarian assistance was collected by American Armenian and transported by ArmeniaFund, US partner of the Hayastan All-Armenian Fund.

The plane was originally to arrive in Armenia on October 15 from Los Angeles, however, Turkey closed its air space for it. Armenia's Civil Aviation Committee filed a complaint to the air navigation safety organization EUROCONTROL.

Tatevik Revazyan, the head of the Civil Aviation Committee, said the cargo transportation became eventually possible thanks to the tireless round-the-clock efforts of the Committee and the Armenian community of the United States.

"Today, the plane with humanitarian aid arrived in Armenia by crossing Turkish airspace," Revazyan said.

Earlier this month a shipment of 20 tons was sent to Armenia that included pharmaceuticals, medical and surgical supplies, portable X-Ray machines, hospital beds, sleeping bags, warm winter apparel and portable generators

We Will Fight to Keep Armenia and Artsakh Free

Continued from page 1

rorist alliance." He charged that Ankara has been encouraging Baku to continue the hostilities as part of its "traditional genocidal policy towards our people."

In his televised speech, Pashinyan thanked Russia and Putin personally for their mediation efforts. "Russia has managed to properly perform its role as a co-chair of the OSCE Minsk Group and Armenia's strategic ally," he said.

Armenia Calls for Wider Ban

Continued from page 1

seem to finally possess fragments of Bayraktar," he wrote on Facebook.

Pashinyan described the publicized photos as further proof of Turkey's "direct involvement" in the war. "Based on this fact, those countries that supply Turkey with necessary parts of Bayraktar should follow Canada's example and suspend further supplies," he said.

Armenia has also accused Turkey of deploying Turkish military personnel and Syrian mercenaries to Azerbaijan ahead of the war. The Turk-

ish and Azerbaijani governments deny that.

Baku has admitted heavily using Turkish as well as Israeli drones against Armenian targets. But it insists that they belong to and are operated by the Azerbaijani army.

According to exports data cited by the Reuters news agency, Turkey's military exports to Azerbaijan have risen six-fold this year, with sales of drones and other military equipment rising to \$77 million last month alone. Most of the purchased drones, rocket launchers, ammunition and other weapons were delivered after July.

CBS Terminates Two Of its Employees Who Attacked Armenian Protesters

LOS ANGELES — CBS Entertainment Group President and CEO George Cheeks sent a letter to Armenian Council General in Los Angeles Dr. Armen Baibourtian, apologizing for an incident that happened at CBS lot in Los Angeles.

In the letter dated October 13th, the CBS president wrote:

Dear Honorable Ambassador Baibourtian:

I'm reaching out to you today regarding the pro-Armenian protests yesterday at CBS and to provide an update on two regrettable incidents that were brought to our attention. It's also my understanding that you visited the protest and talked briefly with our security officials.

As you know, video posted on

social media showed individuals entering our lot making hateful and offensive comments to the protesters. Two of these individuals have been identified as CBS employees.

Please be assured: this conduct does not align with the values of our company, and we condemn their language in the strongest terms. These incidents were investigated immediately, and as of last night, both of these individuals are no longer employed by CBS.

All of us here want you to know that we respect your right for peaceful protest, and we apologize to you and the Armenian community for this experience outside our facility.

Sincerely,
George Cheeks

Azerbaijan and Turkey Must Be Held Responsible

Continued from page 3

destabilizing the entire region is Turkey. And here is worth mentioning Turkey's Foreign Minister Chavushoglu's statement that his country will continue to stand by Azerbaijan on the ground and on the table, hence confirming Turkey's military involvement in this war. This fact should inherently raise a concern among NATO members that their ally is an initiator of aggression against its Partnership for Peace partner. With this regard, to my understanding, the imperative for the international stakeholders, particularly to those who are interested in long-term peace or in the conflict resolution namely France, the United States, and Russia and others, is to refrain Turkey, making both Ankara and Baku accountable and responsible for provoking this horrible war.

Al-Jarida: Armenia is discontent with the US over the use of F-16s and with Israel over the weapon shipments to Baku, and Russia was very cautious about showing support to you, are you concerned that Armenia will find herself alone?

President Sarkissian: The issue of Turkish F-16 in this war was raised by Armenia's Prime Minister Pashinyan, who eventually stated that the United States may want to explain whether those fighter jets were delivered to Turkey for bombing Armenian civilians. It is also about NATO since Turkey is a NATO mem-

ber and operates those F-16s. I have asked some NATO colleagues to look at this very carefully because we have a situation where a member of NATO – an organization, which has a clear mandate of what to do – is taking part or getting involved in a conflict of third parties, which are not NATO members. Does Turkey have an authorization or a green light from NATO? If yes, we should know that. If not, then I hope that our colleagues in NATO will make their voice heard and put pressure on Turkey that they should not get involved in this conflict because their presence here is not helping at all – it is escalating the situation dramatically.

On the other hand, the issue of Israel's continued arming of Azerbaijan has a long story, which remains confusing for the Armenian society. Even now, at times of the Turkey-Azerbaijan aggression against the Armenians, the Israeli government's unchanged behavior in arming the aggressor is far from understanding for the Armenian side, who asks a simple question: since the Jewish State is a Genocide-survivor country, so why are you arming those who wage genocidal war against Armenia? Armenia and Artsakh are not alone, as we are on the side of truth. As for the position of Russia, President Vladimir Putin made clear that Russia was and will keep its commitments as a bilateral and multilateral security treaty ally of Armenia under the terms and conditions of a strategic partnership with Armenia.

NATIONAL NOTARY ASSOCIATION
NOTARY PUBLIC

Garine Depoyan

626-755-4773

554 N. Chester Ave Pasadena, Ca. 91106

ghdepoyan@gmail.com

Քաղիքորնիոյ Ուսուցիչները Կ'ըսեն Քուէարկեցէք **PROP 15-ի Օգտին**

Թիւ 15 Օրէնքի Առաջադրանքը տանտէրները կը պաշտպանէ, նոյն ատեն փակելով առեւտրական սեփականութեան հարկի սողանցքները, որպէսզի մեծ ընկերութիւններուն վճարել տայ իրենց հաւասար բաժինը: Որպէսզի կարենանք ներդրում կատարել մեր տեղայն դպրոցներուն, համայնքներուն եւ մեր աշակերտներուն ապագային մէջ:

«Սի.Թի.Էյ.»ի Նախագահ Բ. Թոպի Պոյտ

**Խմացէք աւելին՝
yes15.org
կայքին վրայ**

Ծանուցումը վճարուած է Educators for Equity-ի կողմէ, Yes on 15 and 16,
Sponsored by California Teachers Association.
Յանձնախումը գլխաւոր ֆինանսատրումը
California Teachers Association
-ի կողմէ:
Ֆինանսատրուածին մանրամասնութիւնները՝ www.fppc.ca.gov կայքին վրայ:

CTA CALIFORNIA
TEACHERS
ASSOCIATION

Ակամայ Խոհեր Սոֆիա Լորէնի Նոր Ղերին Առթիւ Կամ «Հոլոքոսթ»ը Եւ Ռազմամթերքի Վաճառքը Ազրպէյժանին

«Դուք ալ (հայերդ) գենք ուզեիք, ձեզի ալ կը վաճառէինք...»
(Հեղինակը Ազրպէյժանին գէնք ծախող երկրի կառավարութիւնն է)

ԴՈԿՏ. ՄԻՍԱՍ ԳՈՅԱՅԵԱՆ

Ո՞վ չէ հացած այս մեծանուն դերասանուհին շարժանկարներով։ Ան միշտ նոյն աստուածաւին շնորհքով կերտած է մեր լիշողութեան մէջ մնացած կերպարներ։ Բայց վերջերս, երբ իմացայ թէ ինք պիտի կատարէ «Հոլոքոսթ»էն վերապրած դժբախտ, բայց հերոսական հրեայ Մատամ Ռոզայի դերը, մէկ կողմէն լուռ համակրանք մը ունեցայ իր հանդէպ, միւս կողմէն վրովմունք մը թէ՝ իր եւ թէ՝ Netflix շարժանկարի ընկերութեան հանդէպ, հակառակ որ վերջինս այն ընկերութիւնն էր, որ թիկունք կեցած էր Ատոմ Եկոյեանի «Արարատ» շարժանկարին իրականացման (2002):

Նշուած շարժանկարը կը ներկայացնէ հրեայ կնոջ մը պատմութիւնը։ Ան կ'օգնէ պահել-պահանձնուելու մարմնավաճառութեան դատապարտուած եւ մեռած կանանց զաւակները՝ ստանձնելով անոնց ամբողջական հոգատարութիւնը։ Դիպաշարը (թիման) շատ յուզիչ է ի հարկէ։ Աննկարագրելի է մեր ուղեղին մէջ տեղաւորել այդ դժբախտ կիներուն տառապանքն ու խոշտանգումներու նկարգութիւնը։ Վատահաբար շատ

սիրտեր պիտի յուզէ ֆիլմը, մանաւանդ հայերուս միրտերը, որոնց ծնողները, մէծ մայրերն ու քոյլերը ու տեսած են ցեղասպանութեան արհաւիրքները եւ ականատես եղած հարազատներու բոնսաբարութեանց ու գերեվարութիւններուն։ Միջին Արեւելքի տարածութիւններուն մէջ թողլով հազարաւոր որբեր։ Ես ճանչցած եմ անոնցմէ մէկը, որ կ'ապրէր Պէյրութի Սանճագ հիւղաւանին (քէմփ) մէջ...»

Վատահաբար շարժանկարին հեղինակները, զուտ մարդկացին տեսանկիւնն մօտենալով հանդերձ, կարեւոր ընդգծումով մը պիտի շեշտեն Մատամ Ռոզայի հրեական Հոլոքոսթին վերապրած ըլլալու հանգամանքը եւ առիթ մը եւս պիտի ստեղծեն աշխարհի գութը շարժելու 20-րդ դարու երկրորդ ցեղասպանութեան զոհ գացած միլիոնաւոր հրեաներու հանդէպ։

Սա պահուս կը մտածեմ եւ կը զրեմ մէր հայրենի սահմաններուն եւ բնակավայրերուն վրայ թուրքագերի վոհմակներու գերազանց գէնքերով սանձագերծուած յարձակումներու տպաւորութեան տակ։ Ինչո՞ւ եւ ինչպէս կարենամ արդարացնելս նման շարժանկար մը չդիտելու ներքին պահանջքս։ Ի՞նչ ըսեմ ներքին ձայնիս, որ անընդ-

Ամերիկեան Բարքեր

Գեորգ ՔԵԾԿԵՐԵԱՆ

Անձանօթ Նուիրատուն . . .

Սեպտեմբեր 27, 2020-ի նախայարձակ Աստրպէյժանի կործանարար արարքը Արքախիի մէջ՝ ցնցեց ողջ հայութիւնը աշխարհով մէկ։ Զօրակցութեան եւ միասնականութեան կոչերը աննախընթաց կերպով ի մի հաւաքեցին ոչ թէ միայն Արքախիի եւ Հայաստանի հայութիւնը, այլև՝ բովանդակ սփիւռքի հայութիւնը։

Անապայու միասնակութեան այդ

կոչին եւ նիւթապէս սատարելու Արքախիի մէր հայրենակիցներու կենսական կարիքներուն, Արեւմտեան Ամերիկայի Համահայկական Հիմնադրամի կազմակերպած նուիրահաւաքին, որ տեղի ունեցաւ Շաբաթ, 10 Հոկտեմբեր 2020-ին։ մասնակցեցան բոլոր հայերը անխտիր։ Գոյացած գումարը գնահատուած է 30.5 միլիոն տոլարով։

Իսկ յաջորդ օր՝ Կիրակի, 11 Հոկտեմբեր 2020-ի յետ միջօրէի ժամը 3:00-էն սկսեալ, տեղի ունեցաւ «Ցաղթանակի Քայլարշաւ» դէպի Լոս Անձելըսի թրքական հիւպատոսարանը, որուն մասնակցեցան 150,000 պահանջատէր հայորդիներու։ Բողոքի խաղաղ այս ցոյցը հակապատկերն էր ցարդ տեղի ունեցած քաղաքական բնոյթ կրող միւս ցոյցերուն, որոնք ողողեցին ամերիկան մէկ ծայրէն միւս!»

Այս բոլորը մեզի՝ հայերուս համար, սրբազն պարտականութիւն էր եւ մենք չթերացանք բարոյական թէ նիւթական մէր աշակցութիւնը լիովին բերելու։ Սակայն ինչպէս գնահատել օտարի

հատ իր ասեղները կը խրէ մարմնիս մէջ եւ կ'ըսէ։ «Հոգեկան ի՞նչ հանգստութեամբ պիտի դիտես այս շարժանկարը, որուն սատար կեցողներէն շատերը շողոքութէն տառապած ազգի մը զաւակներն ու թոռներն են, բայց այսօր անոնց հայրենակիցները (Խարայէլ) զէնք կը ծախին մասու եւ կենաց անհաւասար մարտեր մղող բուռ մը ժողովուրդի թշնամիներուն, թշնամիներ, որոնք իրենք զիրենք պատուաւոր յետնորդները կը նկատեն մէր ազգին զինուն «Հոլոքոսթ» սարքած կայսրութեան յետնորդ թուրքիոյ եւ «Եղբար» պետութեան Ազրպէյժանին, ու տակաւին առասպելական

մը նիւթական ներդրումը, մահուկենաց մէր պահամութեան . . .

Արդարեւ, մէր պատմութեան հերոսը 70 տարեկան սեւամորթամերիկացի տնազուրկ մըն է որ Կլինտէլլ քաղաքի Broadway եւ Adams փողոցներու անկիւմը նատած մուրացկանութիւն կ'ընէ, տարիներէ ի եր: Գալով մէր պատմութեան հեղինակին, ան կ'ըսէ թէ խանութէ մը գնում կատարելէ ետք երբ դուրս ելած է՝ տեսած է այդ մուրացկանը եւ ուզած է օգնել իրեն:

Սուրացկանը սակայն կանխիելով զինք՝ ըսած է, «Ես կ'ուզեմ այս սուրճի գաւաթին մէջ հաւաքուած դրամը քեզի տալ, որպէսզի Արքախին նուիրես:» Բայց երբ հայուհին ազնութեամբ մէրժած է զինք, ան սպէս արտայայտուած է:

«Ես տասը տարիէ ի վեր կ'ապրիմ կլինտէլլի փողոցներուն վրայ: Մեծաւմասամբ հայերն են որ ինծի կու տան կերակուր, տաքովկ վերմակ եւ դրամ: Հայակական արիւնը պէտք չէ հոսի: Հաճիս առաջ դրամը որպէսզի ես կարենամ ինքինքս զգալ որպէս ապրելու արժանի մարդ արարած:»

Մեր հայուհին սկրջապէս առած է այդ գումարը եւ զետեղած խանութի մը Արքախիի համար բնորոշուած տուփին մէջ: Առաւել՝ այս գէպքը զետեղած է դիմատերի (Facebook) իր էջին վրայ, խնդրելով որ տարածուի եւ ընդհանուրին սեփականութիւնը դառնայ . . .

Եզրակացութիւն, սա մուրացկանին տուած գումարը՝ Սուրբ Գիրքի «Այրիին լուման» չի՞շեցնէր!

լիտիութեամբ կը ժպրհին մեզի դիմել «յաթաղանէ ազատածներ», կամ «ըրածնիս քիչ էր եւ պէտք է շարունակենք...» կոչերով:

Արեօք Սովիա Կորեն պիտի համանաց ցեղասպանութենէն ազատած աօր մը զաւկին եւ ցեղասպանութեան ամբողջ դառնութիւնը ճաշակած մէծ հայրերու եւ մարմրու թուան։ Մինաս Գումարեանի ապրումները այս ֆիլմին առթիւր...»

Յ.Գ. Մեր մեծերու խօսքերով՝ «ականջդ խօսի Գլուխա Գարտինալէ, որ հարազատ հայ մօր մը կերպարը ներկայացուցիր Հանրի Վէրնէօյի (Աշոտ Մալաքեան) «Մարկի» շարժանկարին մէջ:»

Գեորգ Լ. ՔԵԾԿԵՐԵԱՆԻ «Հայկական Ասացուածքներ» Գիրքեր

Այս գիրքը կը պարունակէ թրքերէնի հայերէնի թարգմանուած 403 ասացուածքներ եւ թրքերէնի անդիրէնի թարգմանուած 186 ասացուածքներ:

Այս ասացուածքներուն բնագիրը թէեւ թրքերէն է, սակայն անոնք հայկական ասացուածքներ են՝ քաղուած կիլիկիոյ հայ բնակիչներէն, որոնց խօսակցական լեզուն եղած է թրքերէն մէջ զիրքին մէջ։

Գիրքին մէջ կան այրերու եւ կիներու տարիքներու նմանութիւնը բնորոշող երեւոյթներ, ինչպէս նաեւ հայկական առասպելներ ու մարդկացին տարիքներու յատկանիշները։ Այդ բոլորը թէ հայերէն եւ թուրքիոյ լեզուներով գրուած է գիրքին մէջ։

Այս գիրքը կարելի է ստանալ Ապրիլ գրատունէն:

ՄԱՍԻՍ		ՇԱԲԱԹ
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՈՒ		
Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly		
Enclosed a check for (one year)		
* \$50,00 * \$100,00 (first class) for USA		
\$ 125,00 (Air Mail) for Canada.		
\$ 250,00 (Air Mail) Overseas.		
Name: _____		
Address: _____		
City: _____ State: _____ Zip Code: _____		
Country: _____		
Tel: _____ Email: _____		

Սրբոց Թարգմանչաց Վարդապետների Տօն

«ճանաչել Զիմաստութիւն եւ Զիրատ, Ինանալ Զբանս Հանճարոյ»

ՊՈՂՈՍ ԱՐՄԵՆԱԿ ԼԱԳԻՍԵԱՆ

Հայոց «Առաքելական Եկեղեցի»-ն, «Եկեղեցւոյ Հայրերի» շարքին էր դասել Հոգբետոր, մշակովթային ու լուսաւորութեան գործի նուիրեալներ՝ «Թարգմանչաց» գործի հիշերին: Տարին երկու անգամ տօնախմբում են նրանց արեւալոյս յիշատակը: Յունիսի վերջին, Յուլիսի սկզբներին, Ամասունի իշխանների Օշական աւանում, յիշատակում են իմաստուն վարդապետներ՝ Սահակ Պարթեւի ու Մեսրոպ Մաշտոցի տօնը: Կրտաքանչիւր տարուայ Հոկտեմբերի 11-ին տօնախմբում են Սահակի ու Մեսրոպ Մաշտոցի թարգմանիչ աշակերտների՝ «Թարգմանչաց» տօնը:

Արմինա-Հայաստանում մարել էր յուշը՝ Արամէ արքայի տոհմից Սարտուրի Ա. թագաւորի որդի Անուշաւան-Իշպուխնի-ի։ Ասորեստանի արքունիքում պատանդ եղած ատեն շփուել էր պալատի գիտական-գրական շրջանակների հետ, ծանօթացել «Սեպագրութեան» արուեստի հնարքներին։ Խոսքով ու գործով հանձարեղ իշպուխնի-Անուշաւան թագաւորը նշանաւորուել էր որպէս իմաստուն քուրմ-արքայ։ Իր հանձարեղ մտայլացումով, Ասորեստանի 3000 սեպագիր խրթին գրերի նշանների համակարգը խիստ կրծատել էր, ապա ստեղծել իր թագաւորած երկրի մայրենի լեզուի միայն վեց հարիւր սեպագիր նշանակագրերով տարբերակը։ Իշպուխնի թագաւորը, Արմինա երկրի նախնիների խօսակցական լեզուն վերածել էր գրաւոր լեզուի։ Իշպուխնին ու նրա յաջորդ գահակալները, այդ նոր սեպագիր գրերով էին իրենց նուաճումների արձանագրութիւնների լեզուն՝ Ասորերէնի փոխարքէն սեպագրել երկրի մարդկանց խօսած լեզուով։ Այդ այն լեզուն էր, որ հազար-հազար տարիներ յետոյ էլ Արմինա երկրի մարդիկ պիտի խօսէին։

Մարել էին նաեւ Արմինա
երկրի նախնիների հաւատքի գե-
րազոյն աստուծոյ ատենադպիր,
արուեստների, գիտութիւնների,
դպրութիան, զրի հովանաւոր Տիր
աստուծոյ ուսմունքի լուշը: Ասա-
ցէ՞ք, ատենադպիրը առանց զրերի
կը լինէ՞՞՞ : Արմինա երկրի
մարդկանց բանաւոր խօսքը՝ «Գրա-
բար» ուկեղենիկ Հայերէն լեզուն
էր: Դպրոցներում ուսուցանել էին
Յունարէն, Ասորերէն, Պարսկերէն
լեզուներ:

Հայոց Խոսրով Երրորդ թագաւորի ատեն արքունիքում ծառացել էր Մեսրոպ անունով մի գեղջուկ Արմին-Հայ մարդ, որը 361 թուականին ծնուել էր Տարօն գաւառի Հացեկաց գիւղում, որդին Վարդան անունով մարդու: Մանկութեան հասակում լաւ կրթութիւն էր ստացել, ուսանել Յունացին, Պարսկերէն, Ասորերէն լեզուներ, Երեխ Ներսէս Մեծ կաթողիկոսի հիմնադրած դպրոցներից մէկի աշակերտն էր Եղել: Ծննդավայրի ուսումը աւարտելուց յետոյ զնացել Ալրարատ նահանգ, արքունիքում զինուորական ծառայութեան մատել: Ժամանակի հանրաճանաչ լեզուներին տիրապետող տարօնցու հոգում չէր մարել զրասիրութիւնը, ջանասէր աշխատասիրութեան շնորհիւ դարձել թագաւորական զիւանի դպիր-զրափիր: Արքունիքում ծանօթացել էր աշխարհիկ կարգերի հետ, գրագրի պաշտօնով վարչական աշխարհն էր իր համար բացուել: Տարօնցի Մեսրոպի համար Երկրի քաղաքական ու ներքին կեանքը ճանաչելու լաւ առիթ էր այն հանդիսացել: Պալատում պաշտօնավարութիւնը չէր կարողացել բռնադատել Մեսրոպի հոգին: Նոյն Խոսրով թագաւորի ատեն, նորէն ասպարէզ էր ելել Լուսաւորչի տոհմը, կաթողիկոսական աթոռին բազմել էր Ներսէս Մեծի որդի՝ Սահակը: Նրա վարած ճնաւորական կեանքը մեծ ազդեցութիւն էր գործել արքունի զիւանի

Դպիրի վրաց։ Մեսրոպ թողել էր
դպիրի պաշտօնը, հոգեւորականի
կոչում ստանալով սկսել ճգնաւո-
րական կեանք վարել։

Մեսրոպ ճգնաւորը չէր հեռա-
ցել աշխարհից, մարդկանցից, աղօթ-
քով հոգու փրկութիւն չէր որոնել:
Հաւաքել էր աշակերտներ, նրանց
միտքը լուսաւորելու համար գրիս-
տոնէութիւն քարոզել: Խորենացին
վկացել էր, որ Մեսրոպը եկեղեցի-
ներում կարդացել էր Ասորեկէն
գրքերից, յետոյ էլ այն Հայերէն
թարգմանել: Մեսրոպը, իր առա-
քելութիւնը իրականացրել էր
նաեւ Հայոց աշխարհի արեւելեան
ծայրամասի գաւառներում, որտեղ
անկարգ վիճակ էր տիրել: Սիւնիքի
ու Արցախի լեռների անմատչելի
բարձրութիւնները, կլիմայական
խիստ պայմանները բնակիչների
համար մեկուսի վիճակ էին ստեղ-
ծել, պահպանել էին իրենց հնա-
պաշտ աւանդութիւնները: Նման
պայմաններում պայքարել էին
իրենց ապրուստը հոգալու, մտա-
ւոր կեանքի պահանջ չէր եղել:
Սիւնեաց աշխարհի Գողթան գա-
ւառ, նրա մարդկանց միտքը պայ-
ծառ ու լուսաւոր էր եղել, հաւա-
տարիմ էին մնացել իրենց հին
աստուածների հաւատքի իմաս-
տութեանը, իրենց հին աստուած-
ների բնութեան պաշտամունքին:
Գողթան գաւառը, նախնիների աստ-
ուածների պաշտամունքի աւանդա-
պահն էր: Նրանց բանաստեղծական
յօրինումներում Արմին-հայէրի
իմաստութեան լույս էր ճառագում:

Այն զերածում էր երգի, պահում
իրենց անցեալը, չէր թողնում մեռ-
նէր իրենց նախնիների յուշը: Մով-
սէս Խորենացին, Նրանց եգիրի ու
բանահիւսութեան մի քանի պատա-
ռիկներ էր հաղորդեկ՝ Արտաշէսի ու
Սաթենիկի ամուսնութեան հանդէս,
Վահագնի ծնունդ...: Վանայ ծով,
շրջակաց լեռների գագաթների հրա-
բուխներից ժայլթքած կրակալոյսը
իջնում ջրեր, երկնում էր երկինքը,
երկնում էր երկիրը, երկնում էին
հրաբխնացին գօտի կապած վանայ
ջրերը, երկունք բռնած կարմրալոյս
եղեցիներից ելած բոցից ծնունդ իրենց
Վահագն աստուած՝ կրակից ու
ջրից ծնունած Հայ նախնի աստուած
... պատառիկներ էր փրկել Մովսէսը,
հապա եթէ նրանց այլրած շլինէին...
բանաստեղծութեան ինչքան գոհար-
ներ կը նորուրէինք աշխարհին:

Սեսրոպ... այդ լեռներում դիմագրաւել էր իրենց նոր հաւատաքի քարոզչութեան անհնարինութիւնը, դիմել տեղի իշխանների աջակցութեանը: Կորիւն այսպէս էր գրել՝ «Այն ժամանակ Աստուած տուեց, որ Սիւնիքի իշխանութեան գլուխն անցաւ քաջ Սիսական Վասակը, խելացի ու հանճարեղ եւ կանխագէտ, աստուածացին իմաստութեան շնորքով օժտուած մի մարդ, նա շատ նպաստեց աւետարանի քարզ-չութեանը»: Քրիստոնէութեան քարոզչութիւնը կատարուել էր հրամանով, զինուժի իշխանութեան պարտադրանքով: Նրանից հարիւր տարիներ առաջ էլիշխանական զօրութեան բռնի ուժով Արմինա-Հայաստան երկրում իշխել էր օտար հաւատքը: Հայք երկրի մարդիկ, իրենց հաւատքի պաշտպանութեան համար հարիւր տարիներ կուի էին տուել իշխանութեան բռնութեանը, պարտուել էին, սպաննել, դաւանափոխ արել քրմական դասին, քանդել նրանց աստուածների մեհեանները, յափշտակել տեղի գանձերը, ոչնչացրել զիր, երդ, աշխարհի ու տիեզերքի ընկալման իմաստութեան մատեաններ: Կրօնափոխ էին արել Հայքին, հաւատքն էր օտար, թագաւորն

ԵՐ օԿՆԱՐ...

Վլամ Շապուհ արքան, Մի-
ջագետքում Պարսկաստանի ու Բիւ-
զանդիոնի միջեւ Հաշտարար առա-
քելութեան ատեն նրան Հաղորդել
էին, որ մի Ասորի Դանիել եպիս-
կոպոսի քով «Հայերէն» տառեր
կալին: Հայ պատմագիրներ աւան-
դած չէին եղել այն, պարզ չէր
նաեւ, որ մինչեւ Մեսրոպի ատեն
Հայերէն «Այբուբեն» եղել էր թէ
ոչ: Սահակ կաթողիկոսի ու Մեսրո-
պի խնդրանքով թագաւորը Վահ-
րիճ անունով մի պաշտօնեալի մի-
ջոցով Դանիէլի մօտից բերել էր
տուել այդ տառերը: Երեխաներ
էին հաւաքել, բացուել էր առաջին
դպրոցը, Հայոց առաջին ուսուցիչ
Մեսրոպը «Վարժապետ» դարձել,
սկսել մայրենի լեզու սովորեցնել:
Մեսրոպը եզրակացրել էր, որ Դանի-
էլի տառերով Հայերէն լեզու սովո-
րեցնել հնարաւոր չէր: Մեսրոպ ու
Սահակ անկարող էին եղել յաղթա-
հարել այդ վիճակը, Վաղարշապա-
տում ոչ ոք կարողացել էր օգնել:
Մեսրոպ մտածել էր, որ եթէ տե-
ղում յաշողութիւն չէր գտել, յար-
կաւոր էր այն որոնել օտար երկր-
ների գրապահոցներում, կամ էլ
ինք յօրինէր տառեր:

Մեսրոպ... մի քանի աշակերտ-ների հետ մեկնել էր երկրից դուրս: Վուած շապուհ թագաւորը ու Սահակ կաթողիկոսը բարի մաղ-թանքներով ճանապարհել էին նրանց: Գնում էր «Օսրոյնէ» ասո-րական պետութեան Եղեսիա ոս-տան: Հանդիպել էր նշանաւոր հո-գեւորականների հետ, բարեհաճ ըն-դունելութիւն գտել: Աշակերտնե-րի մի մասին Եղեսիա թողել Ասո-րերէն սովորելու, մի մասին էլ իր հետ Սամոսատ տարել Յունարէն ուսանելու: Մեսրոպի աշակերտի «Վարք Մաշտոց»-ի գրքի յեղինակ Կորիւնը նկարագրել էր նրա հոգե-կան ու մտային տուայտանքը: Մես-րոպի նպատակին հասնելու ան-դաղրում նուիրումը հոգում տե-սիլնելքների լոյսի շանթեր էին յառնել, մտքի ոգեղին զօրութիւնը պատկերել էր տարիների խորհուր-դը: Հոգում երկունք էր, պատին զամուած մագալյաթում իրենց Տիր աստուծոյ չնորհած գրերի լոյսն էր շաղում... Արմին-Զայը գիր ունէր, որը իր ցեղի մտքից ճառագած լոյսն էր աշխարհներ տանելու: Կորիւն ու Զայ մատենագիրներ այն համարել էին աստուածային հրա-շապատում... քրիստոնէական հա-ւատքի անիրական բացատրութիւնն էր այն, ամէն արտասովոր բան համարել էին երկնային հրաշք: Աշխարհում հրաշքներ չեն լինում, աստուածային ոչինչ, ամէն ինչ մարդկային բանականութեան ու ընութեան անհնդատ ինքնափոփո-խութեան ին օնասառառու մն է:

Հատ պատմաբան Լէօ-ի, Մես-
րոպի արարած Հայոց այբուբենի
որոշ տառեր Յունականի նմանու-
թիւն ունէին, նրանք դասաւոր-
ուած էին Յունականի նման, գրում
են ձախից աջ: Մեսրոպի մեծու-
թիւնը չէր նուազել, եթէ նրա
արարած այբուբենի տառերը նմա-
նութիւն ունէին ուրիշ ազգերի
տառերի հետ, որը իր ժամանակին
ընդհանուր երեւոյթ եղել: Հայ-
քում, բազում բարբառներով զա-
տորոշուած ընդհանուր Հայերէն
լեզու էր, իւրաքանչիւրը հնչիւնա-
յին առանձին արտայատութիւն-
ներով: Մեսրոպ գտել էր նրանց
հնչիւնակին ընդհանուր յատկու-
թիւնները, իւրաքանչիւր տառան-
շանին նուիրաբերել մի յայտնի

Քաղիքորնիոյ Դաստիարակները Կ'ըսեն Քուէարկեցէք

Այս Prop 16ին

Անցընելով Prop. 16ը՝ մենք պիտի կարենանք արգելք հանդիսանալ խորականութեան եւ բոլորին համար վերահաստատել հաւասար հնարաւորութիւններ:

Դաստիարակներ կը հաւատան, որ ամէն անձ, անկախ իր ցեղային եւ սեռային պատկանելիութենէն, արժանի է յաջողութեան հաւասար իրաւունքի: Հաճեցէք միանալ Քաղիքորնիոյ դաստիարակներուն՝ քուէարկելով Այս Prop. 16ին՝ կառուցելու ուժեղ տնտեսական ապագայ մը կիներուն եւ ոչ-սպիտակամորդ համայնքներուն համար:

СТА-ի նախագահ Է. Թոպի Պոյտ

Իմացէք աւելին՝
VoteYesOnProp16.org
կայքին վրայ

Ծանուցումը վճարուած է Educators for Equity, Yes on 15 and 16. Sponsored by
California Teachers Association: Յանձնավորմի գլխաւոր ֆինանսատրումը՝
California Teachers Association
-ի կողմէ:
Ֆինանսատրուման մանրամասնութիւններ՝ www.fppc.ca.gov կայքին վրայ:

CTA CALIFORNIA
TEACHERS
ASSOCIATION

«Ռոման» Յաղթեց, Միջիարեանը կատարեց 2 Կոլային Փոխանցում

Իտալիոյ առաջնութեան չորրորդ օրուայ մրցումներու ընթացքին «Ռոման» սեփական խաղաղաշտին վրայ մրցեցաւ «Պենելենտոյի» հետ եւ առաւելութեան հասաւ 5:2 հաշուով:

Մայրաքաղաքային խուբածի կազմին ներս ամբողջ հանդիպումն մասնակցեցաւ Հայաստանի հաւաքականի կիսապաշտպան Հենրիի Միջիթարեանը, որ դարձաւ երկու կողային փոխանցման հեղինակ: Երկու պարագային ալ անոր փոխանցումներէն յետոյ աչքի ինկաւ պոսնիացի յարձակող կդին ջեկոն:

Առաջին խաղակէսի աւելացուած ժամանակին Հենրիի Միջիթարեանը դրաւեց մրցակիցի դարպասը, սակայն VAR-ի միջամտութեամբ դրանցուեցաւ խաղին դուրս վիճակ:

«Ռոմայ» կազմին մէջ կոլ նշանակեցին նաեւ սպանացի յարձակող Պեդրո Ռուդրիգեսը, ֆրանսացի կիսապաշտպան ժորդան Վերետուն եւ պրազիլացի պաշտպան Պրունո Բերեսը:

«Ռոման» 7 միաւորով 7-րդ տեղը կը գրաւէ: «Պենելենտոն» 10-րդն է, 6 կէտով:

Իբրահիմովիչի Երկու Կոլերը Յաղթանակ Պարգևեցին «Միլանին»՝ «Ինտերի» Յետ Խաղին

Իտալիոյ առաջնութեան չորրորդ խաղաշանի Միլանի «Սան Միլո» խաղաղաշտին վրայ տեղի ունեցաւ 2020/21 մրցաշանի առաջին միլանեան ճակատումը:

«Միլանը» շուետ յարձակող Ջլատան իբրահիմովիչի երկու կրկուն շնորհիւ հասաւ յաղթանակի 2:1 արդիւնքով: «Ինտերի» միակ կոլը նշանակեց պելճիգացի յարձակող Ռոմելու Լուկակուն:

Ա Միլիայի չորրորդ խաղաշանէն յետոյ «Միլանը» 12 միաւորով առաջատար է, «Ինտերը» ունի 7 միաւոր եւ 6-րդ տեղը կը գրաւէ:

Գուարդիոլագ Շատ Կարեւոր Յաղթանակ Էր

Անգլիոյ փոխախոյնեան «Մանչեսթեր Միթիի» կատալոնացի գվասաւոր մարզիչ Խոսեպ Գուարդիոլան մէկնաբանած է 1:0 հաշուով յաղթանակը Լոնտոնի «Արսենալի» նկատմամբ Պրեմյեր լիկայի 5-րդ օրուայ տնային խաղի ընթացքին:

«Սա շատ կարեւոր յաղթանակ է մեր խումբի համար՝ հաշուի առնելով նաեւ այն, որ կոլ բաց չխողեցինք: «Արսենալի» խաղաղողները պայքարի ընթացքին, յաղթելու ցանկութիւն ունէին եւ կը ձգտէին անոր:

«Գիտէինք, որ լարուած եւ բարդ հանդիպում պիտի ըլլայ, բայց մեզի համար կարեւոր են յաղթանակները նաեւ վստահութեան եւ տրամադրութեան տեսանկիւնն զիտուած», Գուարդիոլայի խօսքը կը մէջբերէ ակումբի մամուլի ծառայութիւնը:

«Մանչեսթեր Միթին» 4 խաղին յետոյ 7 միաւորով 9-րդ տեղը կը գրաւէ:

Ազգերու Լիկա. Հայաստան-Էստոնիա՝ 1:1

Հստոնիայի մայրաքաղաք Թալլինի մէջ տեղի ունեցած հանդիպումին սկզբնական շրջանին Հայաստանի հաւաքականը գործոն խաղ չէր ցուցաբերէր եւ կարծես կը սպասէր իր առիթին, որ ունեցաւ եւ օգուագործեց 8-րդ վայրկեանին: Տիգրան Բարսեղեանի փոխանցումէն յետոյ զազախական «Կայրաթի» պաշտպան Կամօ Ցովհաննիսեանը գլխու հարուածով բացաւ հաշիւը խփելով իր առաջին կոլը Հայաստանի հաւաքականի կազմին մէջ:

Հստոնացիներու պատասխանը չուշացաւ: Եվ վայրկեան անց դաշտի տէրերը նշանակեցին պատասխան կոլը: Անկիւնացինի խաղարկման արդինքի ընթացքին աչքի ինկաւ հստոնական «Ֆլորայի» յարձակող Ռաուն Սապինենը՝ 1:1:

Առաջին խաղակէսի վերջաւորութիւնը անցաւ լարուած պայքարով եւ խումբերը ընդիջման գացին 1:1 հաշուով:

62-րդ վայրկեանին հստոնացիները ունեցան եւս մէկ վտանգաւոր պահ, որ չկարողացաւ օգտագործել Վասիլի Սինյավսկին:

Վերջաւորութեան հստոնացիները յաջողեցան ստեղծել եւս մի քանի վտանգաւոր պահեր, իսկ հիւրերու մօտ առջեւի գիծին վրայ ոչ մէկ վտանգաւոր շարժում չէր նկատուեր: Հանդիպումը աւարտեցաւ 1:1 հաշուով:

Խմբակի միւս խաղի ընթացքին Հիւսիսային Մակեդոնիայի եւ Վրաստանի հաւաքականները ոչ ոքի խաղցան Սկոպյի մէջ՝ 1:1: Մակեդոնացիները աւելցուած ժամանակի ընթացքին պարտութենէն փրկուեցան 10 խաղացողներով մնալէ յետոյ:

Չորս մրցումներէ ետք Վրաստանն ու Հիւսիսային Մակեդոնիան ունին 6-ական միաւոր, Հայաստանը՝ 5, իսկ հստոնացիները՝ 2:

Յայտնենք որ, Հայաստանի հաւաքականը Ազգերու լիկայի իր խմբակին ներս խաղցած էր նաեւ Վրաստանի հաւաքականի հետ:

Հայաստանի մէջ ուազմական դրութեան պատճառով Լեհաստանի Տիխի քաղաքին մէջ կատարուած խաղի ընթացքին սպանացի գլխաւոր մարզիչ Խոպկին կապառուի ղեկավարած խումբը դարձեալ բաւարարուեցաւ ոչ ոքի արդիւնքով՝ 2:2:

Ալեքսանդր Կարապետեան. Այսօրուայ Կոլս Նուիրում Եմ Հայրենիքի Համար Մարտնչող Եղբայրներուս

Հայաստանի հաւաքականի եւ «Տամբովի» յարձակող Ալեքսանդր Կարապետեանը Ռուսաստանի առաջնութեան 11-րդ շրջանի ընթացքին «Ռոտորին» խփած կոլը նուիրած է Արցախի մէջ թուրք-ատրպէճանական յարձակման դիմակայող հայրենակիցներուն:

«Ալարուաց կոլս նուիրում եմ բոլոր իմ եղեացներուն Հայաստանի մէջ՝ անոնց, որոնք կը մարտնչին հայրենիքի համար: Իմ եղեացներ, այս ձեզ հաճելի բան անելու փոքր փորձ է:

«Ձեզ մաղթում եմ գերազանց ծառայութիւն: Բոլորդ հերոս էք: Հայաստանը հպատանում է ձեզնով», Կարապետեանի խօսքը կը մէջբերէ Sport24-ը:

Պաքուն Կրնայ Զրկուիլ Եւրո-2020-ի Խաղերը Հիւրընկալելու Իրաւունքէն

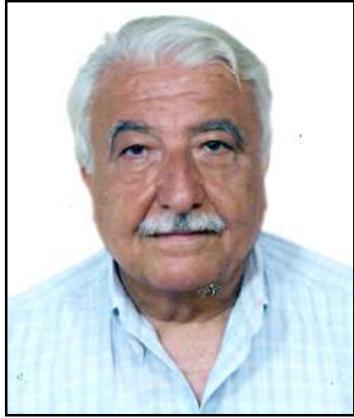
Պաքուն ու Սանկտ Պետերբուրգը կրնան զրկուիլ Եւրո-2020-ի հանդիպումներ հիւրընկալելու հնարաւորութենէն: ՈւեֆԱ-ն կը քննարկէ Եւրոպայի առաջնութեան քաղաքներու թիւը կրծատելու տարրերակը: Ատրպէճանակ մայրաքաղաքը անոնց մէջ է, կը գրէ The Sun-ը:

«Պաքուն վտանգ կը սպառնայ, քանի որ երկիրը պատերազմի մէջ է Հայաստանի հետ», կը գրէ բրիտանական պարբերականը:

Ռուսաստանի Սանկտ Պետերբուրգ քաղաքը իր հերթին կրնայ Եւրո-2020-ի հանդիպումներ հիւրընկալելու հնարաւորութենէն զրկուիլ երկրին մէջ քորոնա ժահը տարածման պատճառով:

Աւելի վաղ ՈւեֆԱ-ի նախագահ Ալեքսանդր Զեֆերինը չէր բացառած, որ Եւրո-2020-ը հիւրընկալու գաղաքներու թիւը կը հանարկանալ:

ՄԱՐԱԶԴ

ՆՈՒՊԱՐ ՄԻՒԹԱՐԵԱՆ

1933-2020

Սրտի դառն կսկիծով կը գուժենք մահը մեր ամուսնոյն, հօր, հօրեղբօր եւ հարազատին՝ Նուպար Մխիթարեանի մահը, որ պատահեցաւ Երեքշաբթի, 6 Հոկտեմբեր, 2020ին, յետ երկարատեւ հիւանդութեան։
Թաղման կարգը տեղի պիտի ունենայ Ուրբաթ, 23 Հոկտեմբեր, 2020, առաւօտեան ժամը 10:00ին Live Oak գերեզմանատան մէջ, 200 E. Duarate Road, Monrovia, CA

Սպակիրներ՝
Ալբին, Տիկ. Քնար Նազարեան Մխիթարեան
Զաւակը, Պրն. Գաբրիէլ Մխիթարեան
Զաւակը, Տէր եւ Տիկ. Արա եւ Ժագլին Մխիթարեան
Տէր եւ Տիկ. Նազարէթ եւ Մարալ Մխիթարեան
Տէր եւ Տիկ. Սուրէն եւ Սապրինա Մխիթարեան Ֆրանսա
Տէր եւ Տիկ. Ցարութ եւ Շաքէ Թումայէան
Տէր եւ Տիկ. Ցովսէփ եւ Մարօ Շորձեան
Տէր եւ Տիկ. Վաչէ եւ Տիգրանուհի Սարգիսեան
Տէր եւ Տիկ. Լէրի եւ Մատլէն Պարնէթ
Տէր եւ Տիկ. Գաբրիէլ եւ Վերժին Մխիթարեան
Տիար Արթիւր Մխիթարեան
Տէր եւ Տիկ. Ժողէֆ եւ Ճելլա Գարամեան
Տիկ. Մարի Սոլաքեան
Օր. Սոչի Սոլաքեան
Տիար Կարօ Մխիթարեան
Տէր եւ Տիկ. Պետրոս Մխիթարեան
Տէր եւ Տիկ. Պողոս Մխիթարեան
Օր. Սոնա Մխիթարեան
Տէր եւ Տիկ. Աւետիս եւ Ժիւլիէթ Մխիթարեան եւ
թոռնիկները
Տէր եւ Տիկ. Նուպար եւ Շըրիմ Մխիթարեան
Տէր եւ Տիկ. Սեւակ եւ Անօ Մխիթարեան
Օր. Թանիսա Մխիթարեան
Ալեք Մխիթարեան
Արթիւր Մխիթարեան
եւ Համայն Մխիթարեան, Նազարեան, Այզաքեան, Աւետիքեան
ընտանիքներ:

Վճռական Գործողութիւններն

Ծարունակուած էջ 2-էն

Ճեւաչափի՝ Մինսկի խմբի անդամի
չէզոք դիրքերից:

իրանն ամրացնում է իր հիւ-
սիսը եւ հետեւում հայկական գոր-
քերի հերոսական կուիւներին: Մեր
հարեւանը երկրի ղեկավարի միջո-
ցով արդէն յայտարարել է, որ
կիրակի օրուանից կարող է իր
զէնքը վաճառել ցանկացողներին:

իսկ արցախեան ճակատում
ատրպէցձանաթուրքական կոսալից-
իան յամառօրէն չի ցանկանում
կատարել հրադադարի պահպան-
ման ուեժիմի շուրջ ձեռք բերուած
պայմանաւորուածութիւնները՝
ձգտելով իր համար աւելի բարեն-
պաստ դիրքեր ունենալ: Վերջինս
փորձում է ամէն զնով գրաւել
Հաղըրութը՝ ամէն օր ացնտեղ ու-
ղարկելով զբալի մարդկային ու-
ժեր եւ կորուստներ կրելով՝ հետ է
շպրտում ելման դիրքեր: Թշնա-
մին շարունակում է յարձակում-
ներ կատարել նաեւ ուազմաճակա-
տի միւս ուղղութիւններով:

Այսօր համաշխարհային համ-
րութեան առաջնային խնդիրն
աստրապէցանաթուրքական կոսլից-
իային Մոսկովացում հրադադարի
ռեժիմի ստանձնած պարտաւորու-
թիւնների կատարումը պարտադ-

բելն է, քանի որ պատերազմի շարունակութիւնն անխոսափելի-օրէն կը ներգրաւի տարածաշրջա-նի առ եռկոնների. եւ առուածու-

սրա այլ սրբունը, և լարուածութ-
թիւնը դուրս կը գայ Կովկասից:
Սակայն թշնամին անտեսում է
Ճիշճագային կառուցցների եւ պե-
տութիւնների բոլոր յորդորները:
Թշնամու այս վարքը կան-
խատեսելի էր: Այս պահին հակա-
ռակորդը դիւանագիտական լե-
զուն չի ընդունի: Միանշանակ է,
որ այսօր ուազմաճակատում հրա-
դադարը հնարաւոր է ապահովել
միայն հայկական ուժերի առաջ-
խաղացման միջոցով: Երկարատեւ
դիրքային պատերազմում ատր-
պէջանաթուրքական ուժերը չեն
գնայ հրադադարի՝ հետեւողակա-
նորին ոչնչացնելով իրենց համար
գրոշի արժէք չունեցող սեփական
զինուորներին, ել չենք խօսում
ահաբեկիչ վարձկանների մասին:
Հետեւաբար, մեզ համար աներկ-
բայ է, որ թշնամու ողջախորհու-
թեանը սպասելն անիմաստ է, ուս-
իւն է առ առ առ առ առ առ:

Ք վճարելու:

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ»

Սրբոց Թարգմանչաց Վարդապետների Տօն

Ծարունակուած էջ 16-էն

Հայոց լեզուն ամբողջութեամբ արտայայտել գրերի մէջ։
Տաւերում իր ցեղի մտքից լորդած ոգու ճիշն էր, տառեր, որոնք իրենց ցեղի հերոսների ոգու հետ այն տարել ու տանելու են հազարամեկներ։ Ահա Մեսրոպի կողմից արարուած համարուած հետեւալ 14 տառերը՝ ը, ժ, լ, խ, ծ, հ, ձ, ճ, չ, զ, ջ, կ, ը, ց

Սեւրոպ գնացել Եղեսիայի
Սամոստ քաղաք, Հոռովհանոս անու-
նով Յոյն գծագրողի հետ վերջնա-
կան ձեւ տուել Հայերէն տառերին։
Ինքն էր առաջինը փորձել իր
արարումը, «Աստուածաշնչի Սո-
ղոմոնի Առակներ»ի առաջին տողը
թարգմանելով գրել՝ «Ճանաչել զի-
մաստութիւն եւ զիսրատ, իմանալ
զբանս հանճարոյ»

Մեսրոպ վերադարձել էր Վաղարշապատ-Ղաղարշապատ-Էջմիածին, ամբողջ Արմինա-Հայաստանն էր ցնծագին դիմաւորել նրան, Սահակ կաթողիկոսին ու Վռամ Շապուհ արքային մատուցել Հայոց ՅԵ գրերը պատկերած մագաղաթը: **Մեսրոպին յանձնարարել էին դպրոցներ բացել, մանուկներին Հայոց գիր ու լեզու ուսուցանել, ցեղի առաջին վարժապետը եղեւ։ Իրենց նախնիների փլած մեհեանների տեղերում դպրոցներ էին պատել, որոնց որմերից ճառագում էր լոյսը իրենց հին հաւատքի, խօսքի մրմունջները իրենց նախնիների դպիր-քուրմերի։ Մանուկներին բերել դպրոցներ, հայոց աշխարհը «Այր, բեն, գիմ» էր կանչում, նորէն դպրութիւն պիտի լինէր, իրենց Աստուածի պաշտամունքի խօսքն էին քարոզելու։ **Մեծացան առաջին դպրոցականները, առաւել իմաստուններին հաւաքել էին պալատ։ Սահակ կաթողիկոս ու Վռամ Շապուհ արքայնացից՝ Մովսէսին, Ղեւոնդին, Եղիշէին, Կորիւնին, Եգնիկին, Դաւիթին, Յովնանին, Յովսեփին, եւ ուրիշ շատերին ճամբել էին Բիւզանդիա, Օսրոյնէ-Եղեսիա, Պոնտոս, հեռու Աղեքասանղրիա, Յովնարէն, Ասորերէն ուսանելուց յետոց վերադարձել Վաղարշապատ-Վաղարշապատ-Էջմիածիածի։****

Կեսարիա ուսանած Սահակ
Պարթեւ, անչափ զարգացած մարդ
կաթողիկոսը, որը գիտակ էր Ասո-
րերէն, Պարսկերէն ու Յունարէն
եւ անշուշտ Հայէրէն լեզուներին։
Մեսրոպ զբաղած էր դպրոցաշի-
նութեամբ, Սահակը, արտերկր-
ներում ուսանած աշակերտների
հետ գլխաւորել Սուրբ գրոց ու
քրիստոնէութեան Մատեանի
թարգմանութիւնը։ Սկզբում այն
թարգմանել էին Ասորերէն լեզուի
բնագրից, սակայն այն կատարեալ
չէր համարուել։ Երկար տարինե-
րի տքնանքով սկսել էին Յունա-
րէն բնագրից այն թարգմանել։
Կատարեալ Հայէրէն էր այն, Հա-
յոց լեզուի քերականութիւնը, շա-
րադասութիւնը, ուղղագրութիւնը
այնտեղ էին սկզբնաւորուել, Եւ-
րոպական գիտնականներ այն հա-
մարում են «թագուհի թարգմա-
նութեան»։

Սեպտիմիոսը առաջանած աշակերտները վերադառնալով յունական ու ասորական մշակոյթի ուսումնական կեղղոններից նաեւ կատարել են գրական, գիտական, պատմական, արուեստաբանական, փիլոսոփայական բազում երկերի թարգմանութիւններ, «Սրբոց Թարգմանիչներ» էին անուանել

Նրանց, սրբացրել նրանց: Թարգմանութիւնը գրական ստեղծագործութիւնն է, որը մի երկը վերստեղծում է մի այլ լեզուով: «Սրբոց թարգմանիչներ» կորիւն, եղիշէ, Յովսէփ, Յովնան, Ղեւոնդ, եղնիկ, Դաւիթ Անյաղթ, Մովսէս Խորենացի, Ղազար Փարպեցի, Ագաթանգեղոս, թարգմանիչներն, հայցըրին յունական, ասորական բազում երկեր, որոնց մի մասը անհետացած լինելով, համարում են բնօրինակներ: «Սրբոց թարգմանիչներ»-ը ոչ միայն թարգմանեցին, հայցըրին յունական, ասորական բազում երկեր, որոնց մի մասը անհետացած լինելով, համարում են բնօրինակներ: «Սրբոց թարգմանիչներ»-ը ոչ միայն թարգմանեցին ուրիշ ազգերի մեծերի երկեր, այլ նաև իրենց արմենական հանճարի պոռթկումների լոյսով արարեցին Հայոց Ոսկեղենիկ լեզուով հրաշալի երկեր՝ Եղիշէի «Վարդանի ու Հայոց Պատերազմի Մասին» արձակ բանաստեղծական երկը, եղնիկի «Եղեծ Աղանդոց» քրիստոնէական հաւատքի փիլիսոփայութեան ճմշարտութեան բոլոր ժամանակների ամենազորեղ իմաստաւորումը, կորիւնի «Վարդ Մաշտոցի» իր Երանելի Մեսրոպ Վարդապետի հանճարի պոռթքումի փառաբանումը: Հապաւ, Մովսէս Խորենացու «Հայոց Պատմութիւն» մատենակի պատումը որպէս՝ իր քաջ ազգի խոհանակութեան ու Հայոց աշխարհում լիշտապահութեան արժանի քաջ գործերի մասին հաւասարութեան մինչեւ 428 թուականի Արշակունի թագաւորութեան անկումը: Խորենականի խնդրանքով, իր ցեղի ծագման ժամանակներից մինչեւ 428 թուականի Արշակունի թագաւորութեան անկումը: Խորենացին մահացել է 460-ական թուականների սկիզբը, 451 թուականի Վարդանանց պատերազմի մասին չի գրել՝ որպէս Վասակ իշխանի քաղաքական արեւելումի կողմնակից լինելուն ու Մամիկոնեանների տոհմին ու կղերին չհակադրուելու համար: Ղազար Փարպեցի, «Հայոց Պատմութիւն», թուղթ Վահան Մամիկոնեանին», Վահան Մամիկոնեանի խնդրանքով երկնած՝ Հայոց աշխարհի տուեալ ժամանակի ու ազմական ու քաղաքական դեպքերի մասին եւ Հայոց աշխարհը երկուտէրութիւնների միջեւ բաժանման ժամանակներից մինչեւ Վահան Մամիկոնեանի մարզպատութեան շրջանը: Սրբոց թարգմանչաց գործունէութեան ժամանակահատուածը համարուել որպէս Հայոց մշակույթի «Ոսկեղար»:

ARMENIAN COUNCIL OF AMERICA

Political Action Committee

NOV. 3.2020 ENDORSEMENTS VOTE FOR

PRESIDENT

Joseph Biden

U.S. SENATE

Jack Reed
Rhode Island

Dick Durbin
Illinois

Sara Gideon
Maine

John Hickenlooper
Colorado

Christopher Coons
Delaware

Ed Markey
Massachusetts

Mark Warner
Virginia

Jaime Harrison
South Carolina

UNITED STATES HOUSE OF REPRESENTATIVES

Jackie Speier
CA - CD 14

Jim Costa
CA - CD 16

Anna Eshoo
CA - CD 18

Christy Smith
CA - CD 25

Judy Chu
CA - CD 27

Adam Schiff
CA - CD 28

Tony Cardenas
CA - CD 29

Alexandria Ocasio-Cortez
NY - CD 14

Rashida Tlaib
MI - CD 13

Brad Sherman
CA - CD 30

Grace Napolitano
CA - CD 32

Ted Lieu
CA - CD 33

Jimmy Gomez
CA - CD 34

Karen Bass
CA - CD 37

Linda Sanchez
CA - CD 38

Lucille Roybal-Allard
CA - CD 40

Frank Pallone
NJ - CD 6

Gus Bilirakis
FL - CD 12

CA STATE ASSEMBLY

Luz Rivas
AD 39

Chris Holden
AD 41

Laura Friedman
AD 43

Jesse Gabriel
AD 45

Adrin Nazarian
AD 46

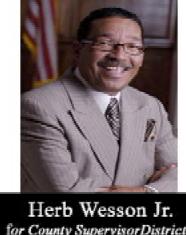
CA STATE SENATE

Scott Wilk
District 21

Anthony Portantino
District 25

LOS ANGELES COUNTY

Herb Wesson Jr.
for County Supervisor District 2

LOS ANGELES CITY COUNCIL

David Ryu
L.A. Council District 4

Paid for by the
Armenian Council of America-PAC
1060 N. Allen Ave Suite 210
Pasadena, CA 91104